

แนวทางการดำเนินงาน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช:
สู่การศึกษาภาควันคุณภาพ-ทุกที่ทุกเวลา

โดย

ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์

หนึ่งในผู้ก่อตั้ง มสธ.

และผู้พัฒนาระบบการศึกษาทางไกล “แผนมสธ.”

1. ประชญา

- ◆ มสธ. ยึดมั่นในปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต **(Life long education)** และการศึกษาควบคู่ชีวิต **(Life along education)** เปิดโอกาสและขยายโอกาสแก่ประชาชนทั่วไปในการศึกษาหาความรู้และประสบการณ์สำหรับปริญญาหรือประกาศนียบัตร เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตและการทำงาน ด้วยระบบการศึกษาภาควันตกภาพ และเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์สำหรับการพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติ

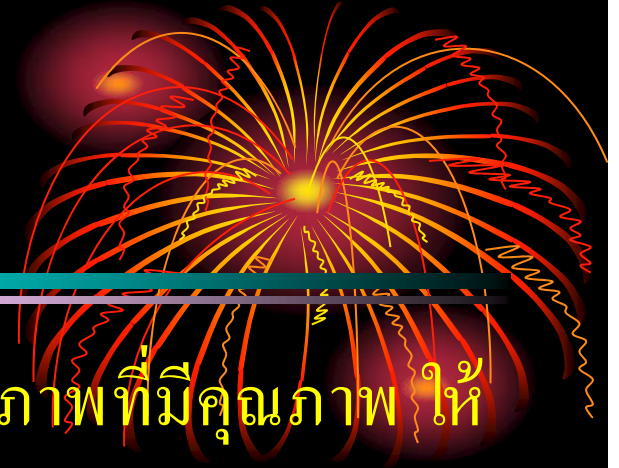
ปณิธาน

“พัฒนาคุณภาพชีวิตอันอุดมด้วยความรู้คู่คุณธรรม
โดยระบบการศึกษาภาควันตภาพ สำหรับทุกคน
ไม่จำกัดด้วยวัย สถานที่และเวลา”

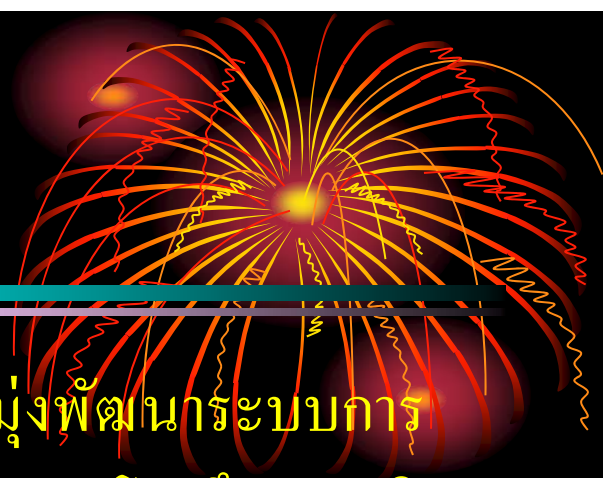

วิสัยทัศน์

มสธ. จะมีความโดดเด่นในการจัดศึกษาภาควันตภาพที่มีคุณภาพ ให้
นักศึกษาได้รับสถานภาพตลอดชีวิต สามารถเลือกศึกษาหาความรู้
ได้อย่างหลากหลายสำหรับทุกคน ทุกแห่งหน และทุกเวลา ผ่าน
ระบบการศึกษาภาควันตภาพ คณาจารย์และบุคลากรมีอุดมการณ์
ทุ่มเท มีความสุขกับการทำงาน และมีความมุ่งมั่นในการถ่ายทอด
ความรู้และประสบการณ์ผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารและบริการ
การศึกษาภาควันตภาพที่ดีที่สุด ภายใต้การบริหารที่โปร่งใสและไม่
มีการต่อรองด้านคุณภาพ

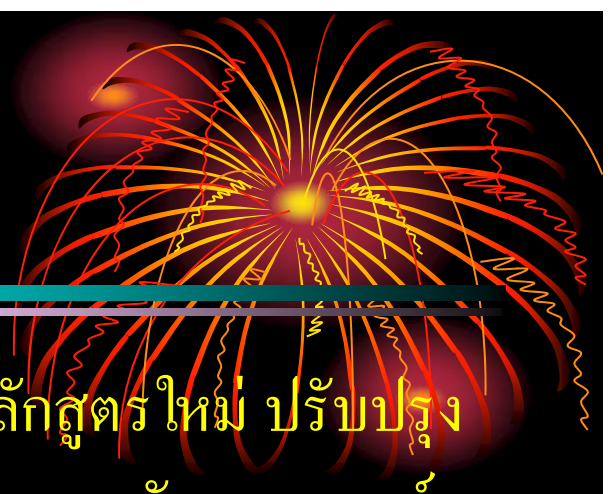

พันธกิจ

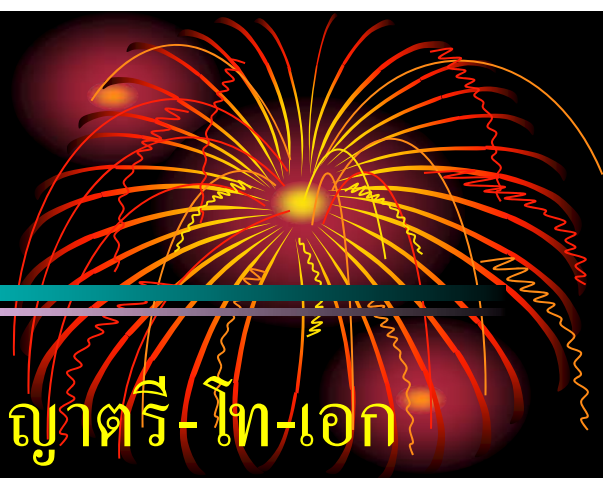
มสธ.มีพันธกิจ **12** ประการ (ฉบับย่อ) ได้แก่ **(1)** มุ่งพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการที่มีคุณภาพ และบริหารในเนวรุก โดยยึดการบริหาร **POSDCARE Model** ตามแนวทาง **CASPERLA Model (2)** มุ่งพัฒนาระบบการศึกษาคตามวันตภาพ “แผนมสธ.2561” หรือ **STOU Plan 2018** **(3)** มุ่งจัดหาและพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษาคตามวันตภาพที่ทันสมัยและเหมาะสม สำหรับกระจายความรู้สู่ักศึกษาทุกที่ทุกเวลาด้วยเทคโนโลยีคตามวันตภาพ

พันธกิจ

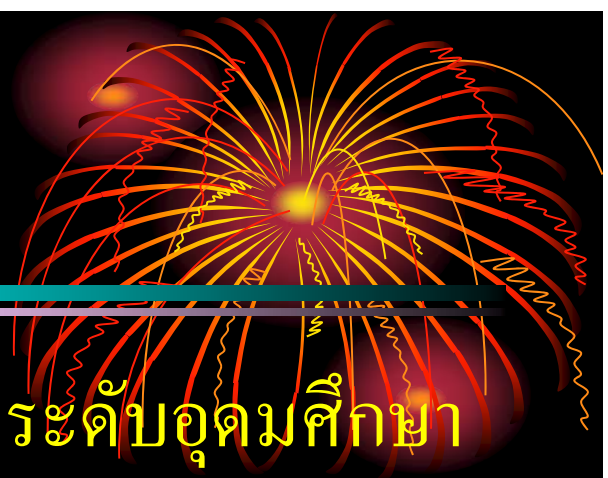
- (4) มุ่งพัฒนาระบบวิชาการที่มีประสิทธิภาพ สร้างหลักสูตรใหม่ ปรับปรุงหลักสูตรเก่า ที่เน้นประสบการณ์แบบบูรณาการ ตามแนวพัฒนาศาสตร์ **(Development Sciences)** โดยเน้นชุดฝึกอบรม เพื่อประมวลเป็นชุดวิชา
- 5) มุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการผลิตสื่อการศึกษาภาควันตาภาพให้มีคุณภาพ และเร่งรัดพัฒนาฐานความรู้
- 6) มุ่งพัฒนาคุณภาพการบริการนักศึกษา ปรับปรุง และเพิ่มศูนย์บริการ การศึกษาระดับภูมิภาค และต่างประเทศ
- 7) มุ่งจัดหาหรือจัดสร้างอาคารบัณฑิตศึกษา ณ ที่ทำการ มสธ. เพื่อเพิ่มจำนวนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

พันธกิจ

- 8)** มุ่งปรับปรุงสถานสอนเสริมระดับปริญญาตรี-โท-เอก
ปรับปรุงการสอนเสริมตามความต้องการของนักศึกษา
- 9)** มุ่งทำความร่วมมือกับองค์กรและสถาบันการศึกษาทั้งใน
และต่างประเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการ
- 10)** มุ่งพัฒนาภูมิทัศน์เพื่อฟื้นฟูนโยบาย “เขียวและสะอาด”
ฟื้นฟูแนวคิดอุทยานการศึกษา และพัฒนาวัฒนธรรม
องค์กรไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

พันธกิจ

-
- 11)** มุ่งพัฒนาระบบการศึกษาตามอรรถาสัยระดับอุดมศึกษา
ด้วยการเทียบโอนประสบการณ์ และ
- 12)** มุ่งพัฒนาระบบการวัดและการประเมินผล โดยให้มีการ
ประเมินกิจกรรมเพื่อเก็บคะแนนและการสอบได้

แนวทางการดำเนินงาน

มหาวิทยาลัยต้องกำหนดแนวทางการดำเนินงานใน **5** กลุ่ม รวม **108** ภารกิจ ดังนี้

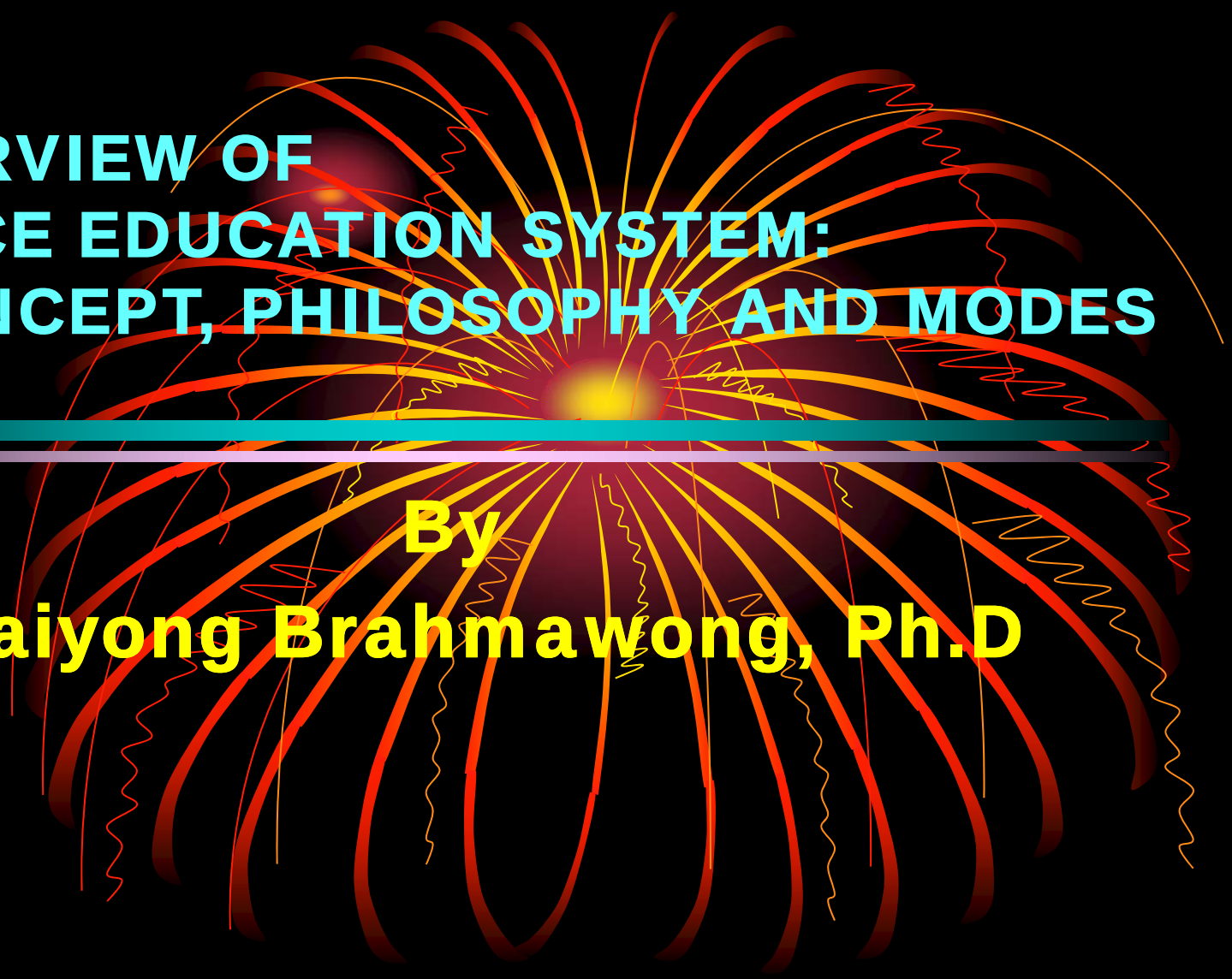
5.1 การเปลี่ยนแปลงเพื่อความก้าวหน้า ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ (**44** ภารกิจ)

5.2 นโยบายการส่งเสริมสนับสนุนการสำเร็จการศึกษาอย่างมีคุณภาพของนักศึกษา (**22** ภารกิจ)

5.3 นโยบายการนำเทคโนโลยีมาใช้ปรับปรุงระบบการศึกษาระดับบัณฑิตภาพ (**17** ภารกิจ)

5.4 นโยบายการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตภาพแบบเน้นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ (**15** ภารกิจ)

5.5 การจัดลำดับความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา (**10** ภารกิจ)

AN OVERVIEW OF DISTANCE EDUCATION SYSTEM: THE CONCEPT, PHILOSOPHY AND MODES

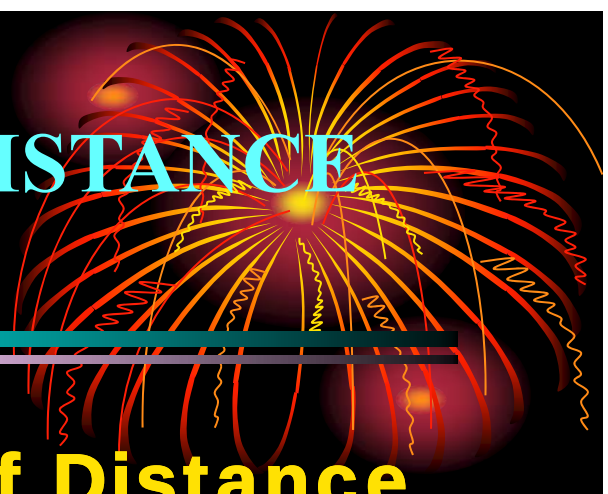
**By
Chaiyong Brahmawong, Ph.D**

The Concept of Open and Distance Education (ODE)

- ◆ **ODE Philosophy**
- ◆ **Learning Psychology**
- ◆ **Defining Distance Education**
- ◆ **Mode of ODE**

DEFINING ELEMENTS OF DISTANCE EDUCATION

D. Keegan, "The Foundation of Distance Education" (1986):

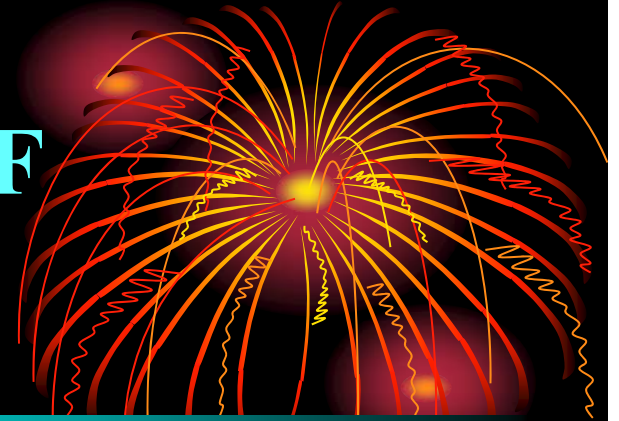
- (1) Separation of teacher and learner which distinguishes it from face to face teaching;**
- (2) The influence of an educational organization which distinguishes it from private study;**

DEFINING ELEMENTS OF DISTANCE EDUCATION

- (3) The use of educational technology to unite teacher and learner and carry the educational content;**
- (4) The provision of two-way communication so that the student can benefit from, or even initiate dialogue;**

DEFINING ELEMENTS OF DISTANCE EDUCATION

- (5) Possibility of occasional (face-to-face) meetings for both didactic and socialization purposes; and**
- (6) The participation in an industrialized form of education.**

DISTANCE EDUCATION

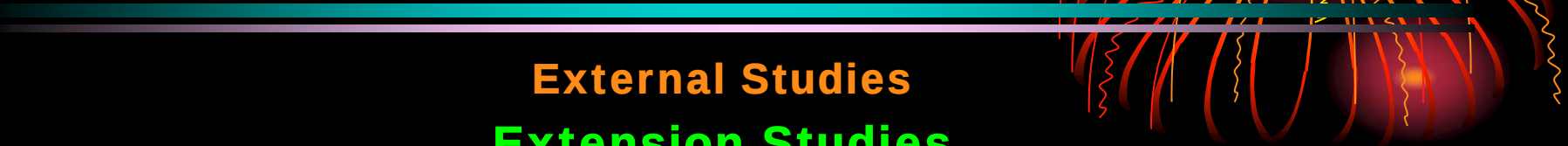
...an educational system where instructors and students are physically separated. Knowledge and experiences are imparted via multi media packages to help students learn effectively at their dwellings without attending regular classes. After completing all the requirements, they are awarded degrees or certificates of equal value to those from traditional, closed admission universities.

Modes of Distance Education

- ◆ External Studies
- ◆ Extension Studies
- ◆ Extra-mural Studies -Dual Mode
- ◆ Academic Market-Triple Mode
- ◆ Open Education-Single Mode
- ◆ Open Learning-Triple Mode
- ◆ Borderless Education
-Triple Mode

Modes of Distance Education

A decorative horizontal line with a gradient from teal to purple. To the right, there is a graphic of fireworks exploding in red and orange against a black background.

External Studies

Extension Studies

Extra-mural Studies-Dual Mode

Academic Market-Triple Mode

**Open Education-Single Mode
(School/University)**

Open Learning-Triple Mode

**Borderless Education
-Triple Mode**

External Studies

...allowing students in affiliated institutions to pursue higher education by taking courses or programs and completing the requirements for certificates or degrees. Began in 1836 at University of London granting “external degree” to students in other colleges and universities who passed the examinations and met all the requirements.

Extension Studies

-Providing evening or weekend special classes or programs for students inside or outside main campus or local campuses through the combination of self-learning and face-to-face instruction.

การศึกษาภาคพิเศษ เป็นการจัดการศึกษาทางไกลที่สถาบันการศึกษาขยายโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าเรียนได้นอกเวลาทำการ วันเสาร์อาทิตย์ หรือวันหยุด รวมทั้งการขยายวิทยาเขตไปสู่ภูมิภาคเพื่อให้นักศึกษาในต่างถิ่นสามารถเข้าศึกษาหาความรู้ได้

Extra-mural Studies (On-Off Campus)

Providing parallel courses or programs for both class-room based (on-campus) students and home-based (off-campus) students. For off-campus students, distance learning materials, mostly prints are used for in delivery system.

การศึกษาระบบคู่ขนาน (**Extra Mural Programs/On-Off Campus Study**) เป็นการศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาแบบมีชั้นเรียน เปิดโอกาสให้นักศึกษาที่ไม่สามารถเข้าชั้นเรียนสามารถเข้าเรียนได้ด้วยตนเองที่บ้าน โดยจัดเป็นแบบคู่ขนาน สำหรับผู้เรียนสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่ศึกษาในชั้นเรียน (**Class-Based/On-campus Students**) และกลุ่มนักศึกษาทางไกลที่ศึกษาด้วยตนเองที่บ้าน (**Home-Based Students/Off-campus**)

Academic Market Programs

Started in Thailand in 1933 at University of Political and Moral Sciences (Thammasart University) providing an open-admission program for students who can pursue their studies without attending classrooms. Now implemented at Ramkhamhaeng university, Bangkok, Thailand.

Open Education System

A decorative horizontal line with a gradient from blue to purple. To the right of the title, there is a graphic of fireworks exploding in red and orange against a black background.

- **Started at the Open University in England in 1969 for home-based students to study for certificate or degree programs via distance learning materials with minimum face-to-face tutorial sessions and residential summer courses at study centers all over Great Britain. Now also used in Elementary and Secondary Education.**

Open Learning System

- **Started at the Open Learning Institute (OLI) under Open Learning Agency in Vancouver, British Columbia, Canada;**
- **Allowing students to pursue their study for certificate and degree programs offered by both the OLI and other universities.**

Borderless Education System

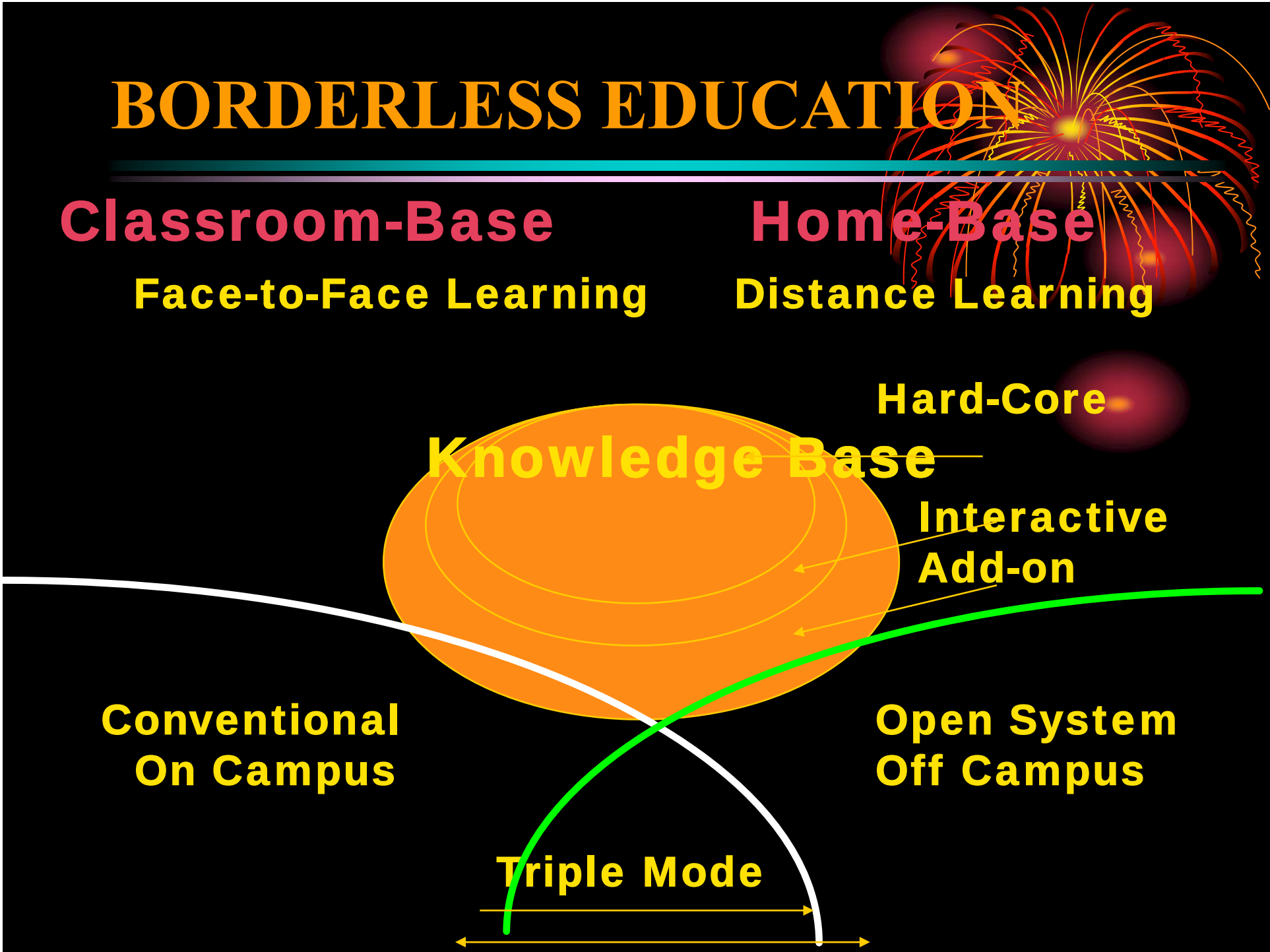

- **Triple Mode: Home-Based, Class-Based, Mix;**
- **Allowing students to get access to knowledge bases (KB) or knowledge centers (KC) via on-screen interactive instruction such as teleconferencing or off-line and on-line CAI (web-based) enhanced by supplemental media such as prints, AV and limited face-to-face tutorials, seminars, and conferences where necessary.**

Borderless Education System

- **Allowing students to get access to knowledge bases (KB) or knowledge centers (KC) via on-screen interactive instruction such as teleconferencing or off-line and on-line CAI (web-based) enhanced by supplemental media such as prints, AV and limited face-to-face tutorials, seminars, and conferences where necessary.**

BORDERLESS EDUCATION

Classroom-Base

Face-to-Face Learning

Home-Base

Distance Learning

Hard-Core

Knowledge Base

**Interactive
Add-on**

**Conventional
On Campus**

**Open System
Off Campus**

Triple Mode

MULTI-MEDIA PACKAGES

**Interactive Media
line)**

CAI(Off-line/On-

Core Media

Core Media

**Supplemental
Media**

**Supplemental
Media**

**Print Media
Media**

Audio-Visual

Telecommunication/Internet

**Borderless
Ed Package**

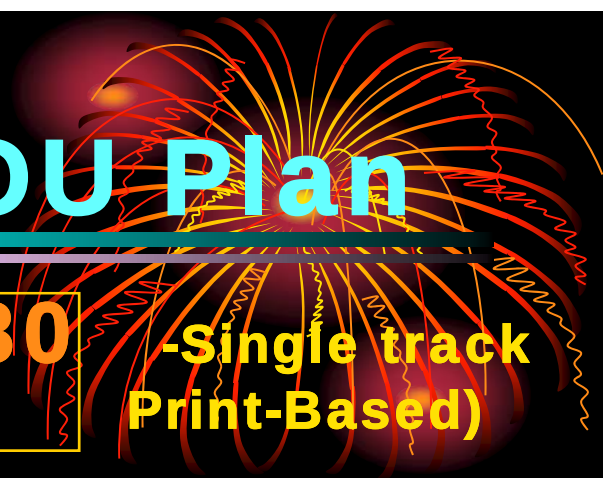
STOU Plan

STOU Distance Educational System

**...the master plan for
academic development of
STOU to be used as the
guideline for administrative,
academic, educational
services, and the national
cultures upholding plans.**

Development of STOU Plan

1980-present

STOU Plan 1980
(Undergraduate)

**-Single track
Print-Based)**

1993-present

STOU Plan 1993
(Graduate)

**-Single track
(Print-Based)**

**1998-
(Experimenting)**

STOU Plan 1998
(Graduate)

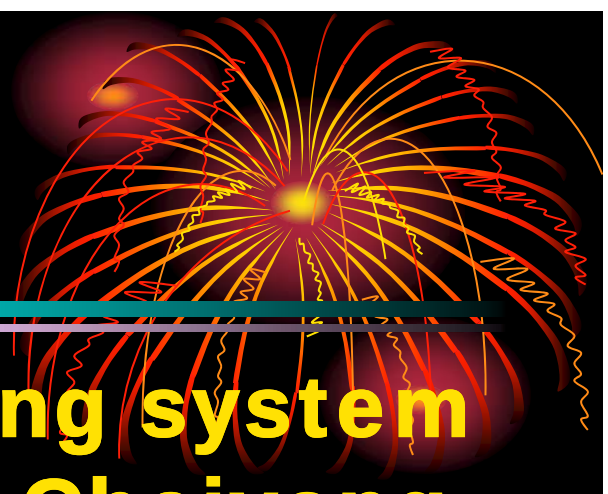
**-Single track
(Web-Based)**

Mar 14, 2001

STOU Plan 2000
(Undergraduate and Graduate)

**-Dual tracks
(Print-Based
Web-Based)**

STOU Plan 1980

...The first distance learning system developed in 1980 by Dr. Chaiyong Brahmawong, Director of the Office of Educational Technology and adopted by STOU's University Academic Senate and implemented as the academic master plan since 1980 until the present time with no major modification....

STOU Plan 1980

Philosophy: STOU upholds the philosophy of continuing life long and life along education by providing and expanding opportunities for people who, for whatever reasons, had not earned certificates or degrees from conventional universities, and at the same time upgrading the quality of life and work.

STOU Plan 1980

Vision: Fostering the quality of life and work of the students through distance education appropriate to social infrastructure and students' readiness by making use of the development and advancement of educational, information, and communication technologies.

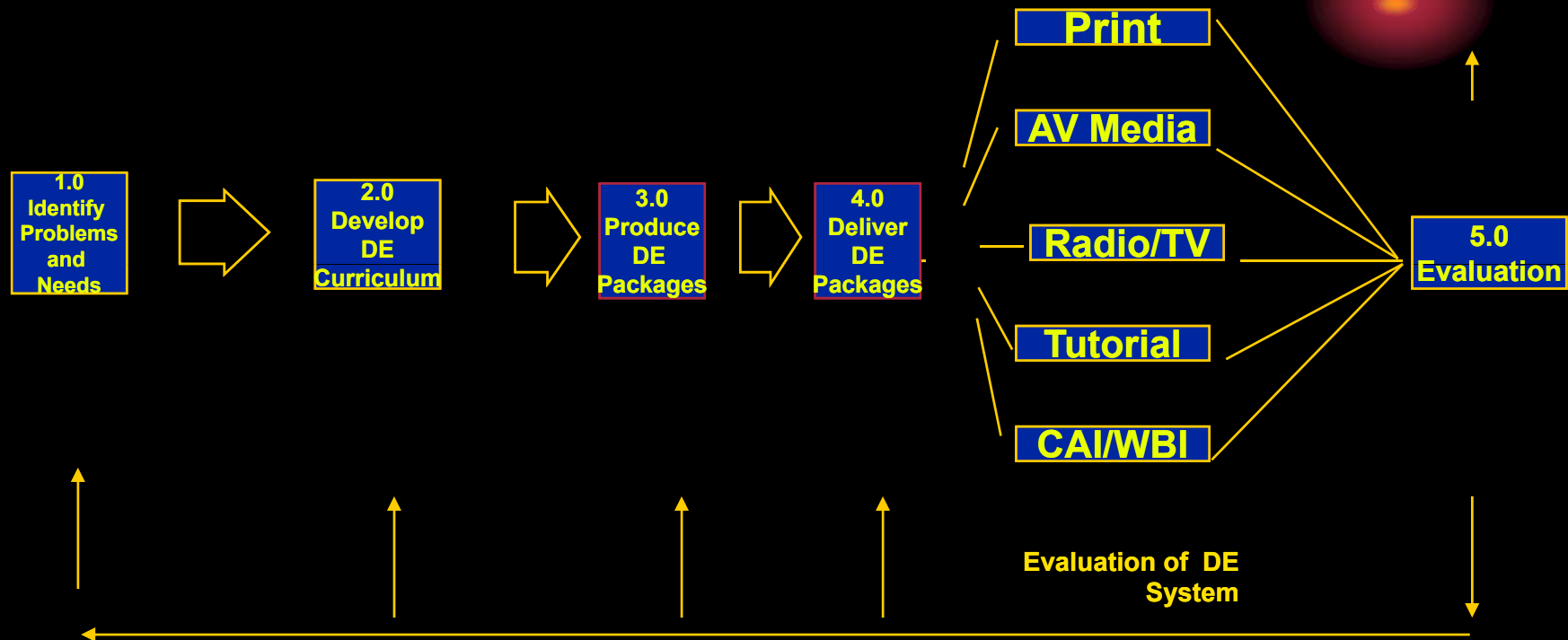
STOU Plan 1980

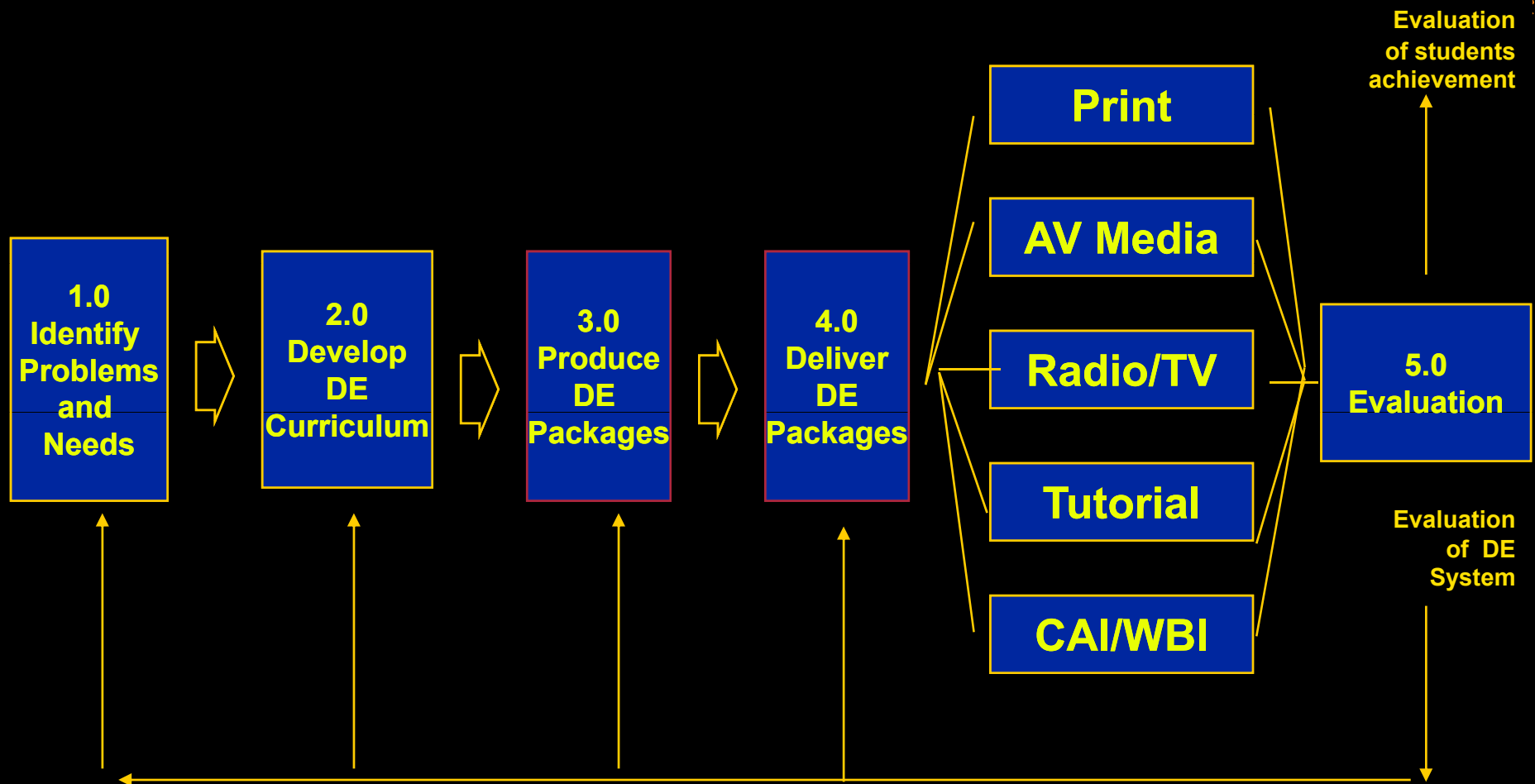
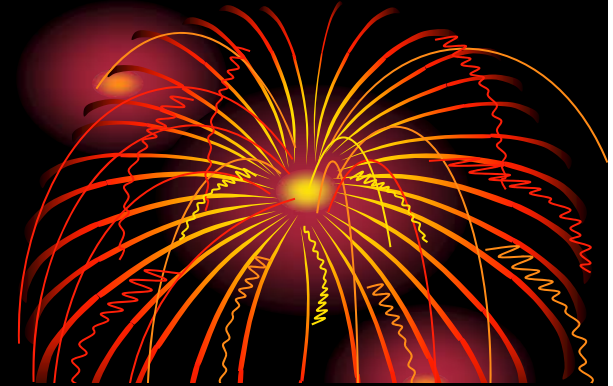
Components and Logical Steps: The system's components comprise five steps: (1) Identifying Social Problems and Needs; (2) Developing Curriculum; (3) Producing Distance Learning Courseware; (4) Delivering Knowledge and Experience; and (5) Evaluating students achievement and over all distance educational system.

STOU Plan 1980

Systems Model: Applying the conceptual and iconic model using horizontal design from left to right.

STOU Plan 1980

STOU Plan 1980

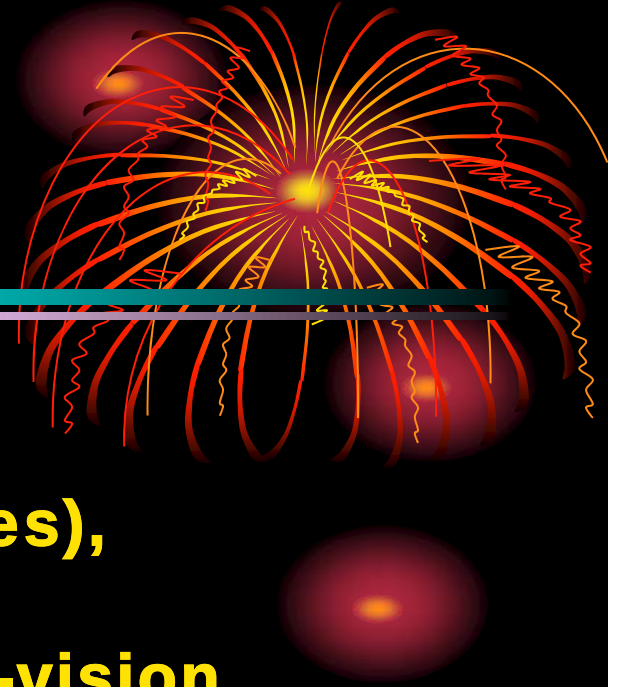
Media Structure: Print-based approach making use of prints as core media supplemented by audio-visual media, radio and TV programs, tutorials, CAI, and other relevant techniques.

Print media consist of (1) distance learning texts of 15 units bound in 2-3 vol. One unit comprises 3-5 modules/sections. One section comprises 2-6 topics;(2) workbooks, bound in 2-3 volumes corresponding to DL texts, and (3) set books.

STOU Plan 1980

Supplementary media:

- audiocassettes,**
- 10-15 radio programs (20 minutes),**
- 3-5 TV programs (30 minutes),**
- 10-15 hours tutorials with audio-vision materials (non-projected materials using pictures illustrations to enhance verbal tutorials)**
- Limited computer assisted instruction (CAI) using software VITAL (Video Integrated Teaching and Learning) developed by the University of Guelph, Canada.**

STOU Plan 1993

**Developed in 1993 for three
Master's degree programs:**

- School Administration**
- Curriculum and Instruction**
- Educational Technology and
Communications**

STOU Plan 1993

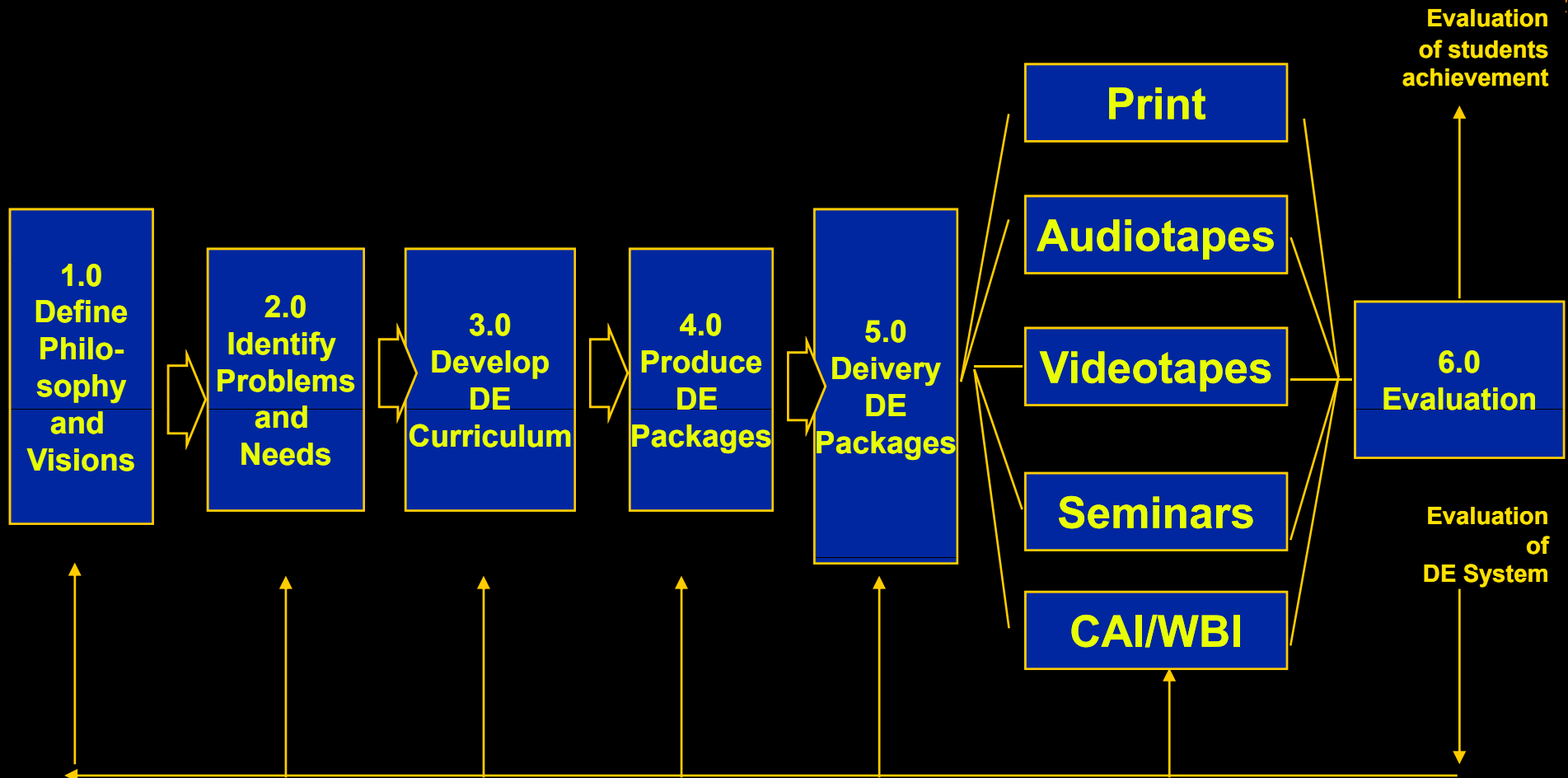
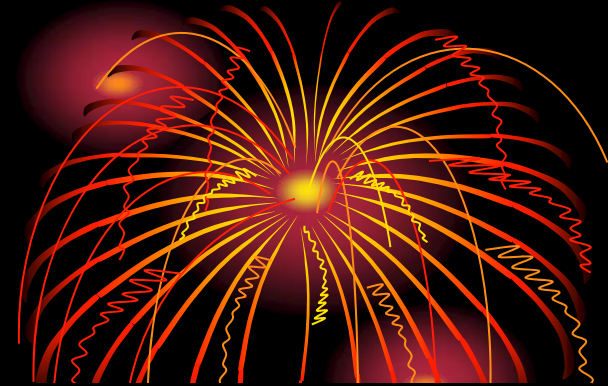
Systems components and steps:
(1) defining philosophy and visions;
(2) identifying social problems and
needs; (3) developing curriculum;
(4) producing distance learning
courseware; (5) delivering
knowledge and experience; and (6)
evaluating students' performance
and distance education system.

Systems Model for STOU Plan 1993

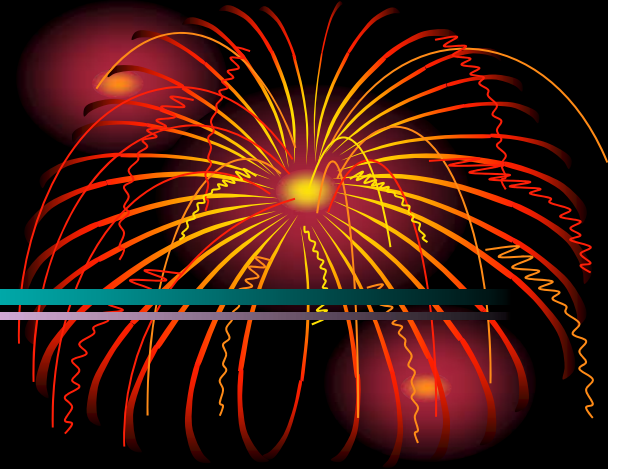
**Systems Model: Conceptual
and iconic models are
applied using the
combination of vertical and
horizontal design.**

Systems Model for STOU Plan 1993

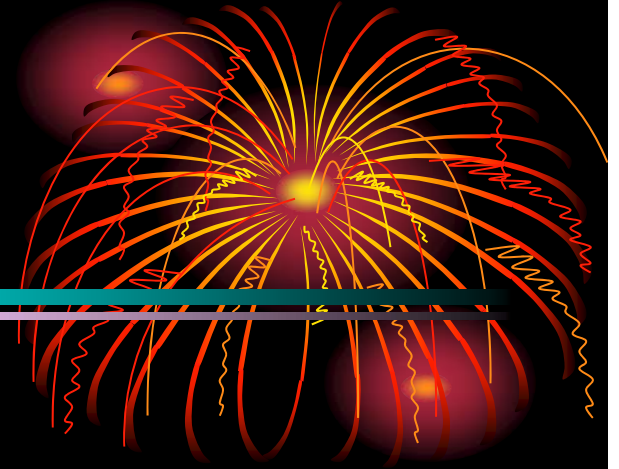
Systems Model for STOU Plan 1993

Media Structure:

An enhanced print-based approach is used as the tools for imparting knowledge and experience to the students.

Systems Model for STOU Plan 1993

Core Media:

**Prints: (1) Study Guides, (2)
Comprehensive DE Texts, and
(3) Course Bulletins.**

Supplementary Media:

**narrowcast media
(audiocassettes, videotapes),
tutorial seminars, intensive
seminars, and practical work.**

STOU Plan 2000

Developed during a three-month mission (December 1999-March 2000) by the Committee for Developing Distance Instructional System and Media System of Sukhothai Thammathirat Open University appointed by the Academic Senate on December 16, 1999.

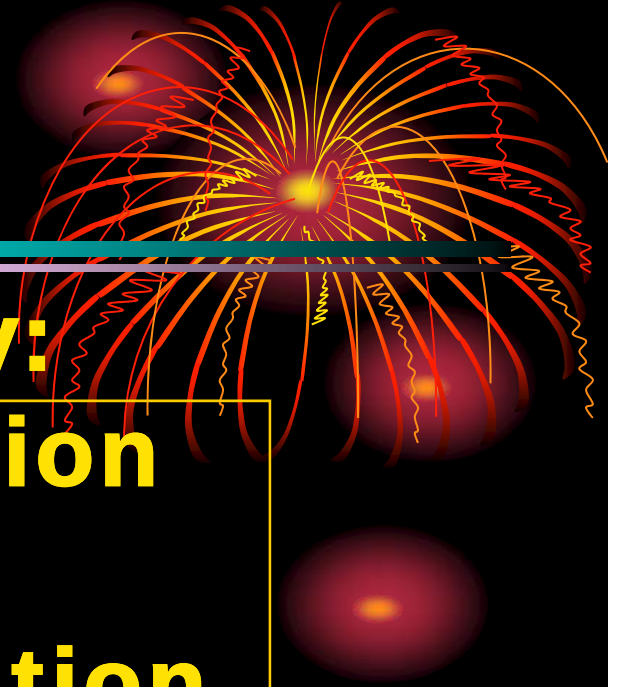

STOU Plan 2000

Philosophy:

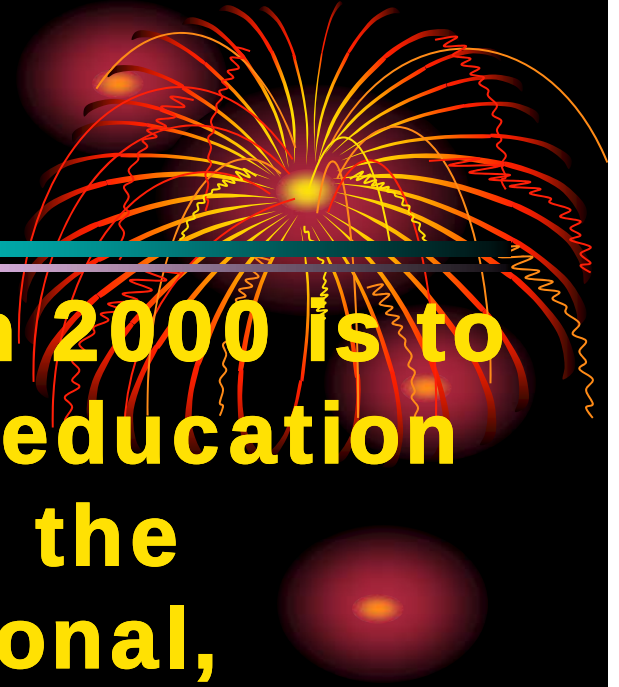
**Life-long Education
+
Life -along Education**

**Experience-Based
vs.
Content-Based Approach**

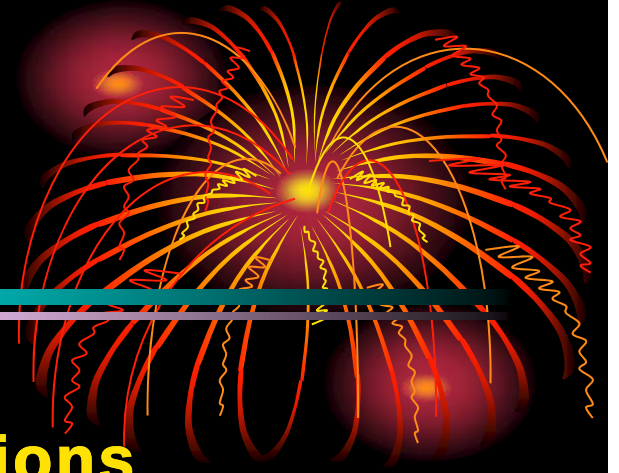

STOU Plan 2000

The purpose of STOU Plan 2000 is to modify STOU's distance education system to correspond to the advancement of educational, communication, and information technologies and to serve the need of diversified groups of students according to their needs and readiness.

STOU Plan 2000

Components and Logical Steps:

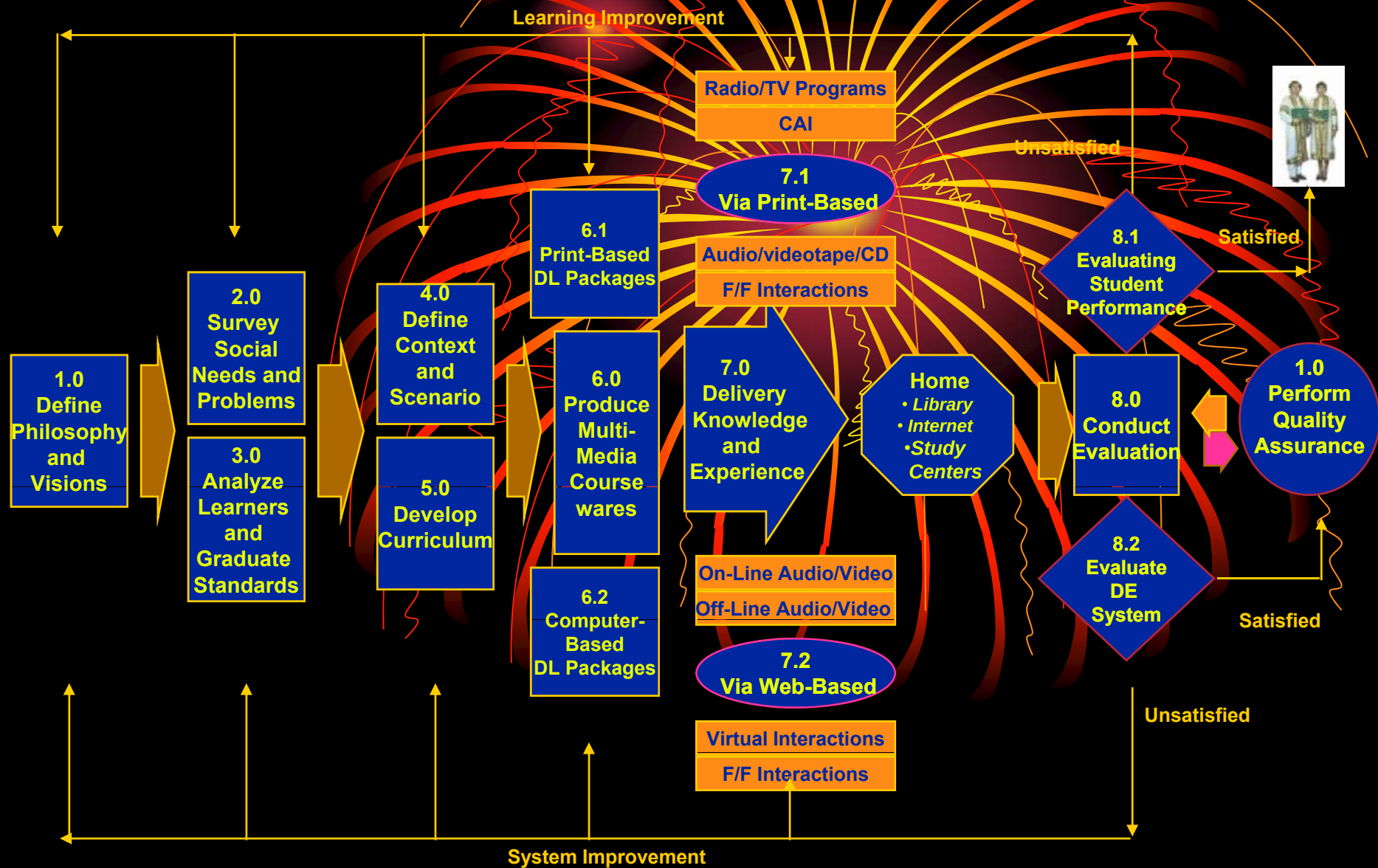
- 1.0 Define Philosophy and Visions**
- 2.0 Survey Social Problems and Needs**
- 3.0 Analyze Students' Nature and Graduate Standard**
- 4.0 Define Context and Scenario (Real/Virtual)**
- 5.0 Develop DE Curriculum**
- 6.0 Produce Multi-media DE Coursewares**
- 7.0 Deliver Knowledge and Experience**
- 8.0 Conduct Evaluation**
- 9.0 Maintain Quality Assurance.**

STOU Plan 2000

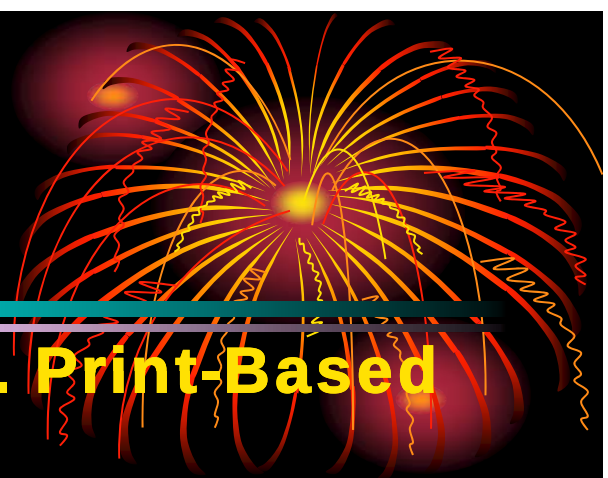

The Systems Model: Similar to the previous STOU Plan models, conceptual and iconic models were use to illustrate the logical steps in horizontal design while illustrating simultaneous steps in vertical orders.

Systems Model for STOU Plan 2000

STOU Plan 2000

Media Structure: Dual Tracks, i.e. Print-Based and Computer-Based Instruction

For the print-based track:

***Core Media* are print media and audio-cassettes.**

Print media consisted of (1) Study Guide (2) Comprehensive Self-Learning Texts; and (3) Course Bulletins.

***Supplementary media* consist of audiocassettes, videotapes, CAI, interactive sessions via face-to-face tutorials and seminars, and OSI (On-screen interactive instruction through desktop teleconferencing).**

STOU Plan 2000

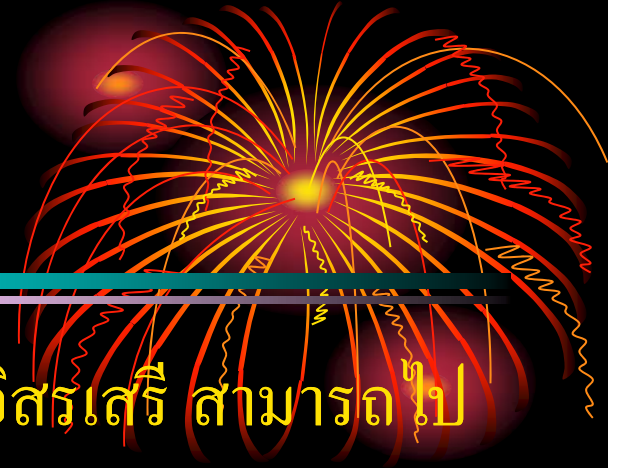

For the computer-based track:

***Core media* consist of on-line CAI via web-based instruction and off-line CAI in the form of CD ROM's.**

***Supplementary media* consist of prints, audio-visual media, on-line and off-line CAI for supporting content materials, virtual interactions, and limited face-to-face interactive sessions for practical work.**

แนวคิดภควันตภาพ

ความปรารถนาฝังลึกของทุกคนคือ อยากมีอิสระเสรี สามารถไป
ไหนต่อไหนได้อย่างสะดวกสบาย หากเป็นไปได้ก็อยากปรากฏ
อยู่หลายที่พร้อมกันในเวลาเดียวกัน จึงมีคำกล่าวหรือคำ
ประพันธ์ว่า “อยากติดปีกบิน” หรือมีภาพยนตร์ที่สแดงให้
เห็นการแบ่งตัว **(Cloning)** เพื่อจะให้ตนเองทำงานได้
หลายอย่างและปรากฏตัวอยู่หลายที่ในเวลาเดียวกัน สภาวะที่
สามารถไปปรากฏหรืออยู่ในหลายที่ในเวลาเดียวกัน เรียกว่า
ภควันตภาพ

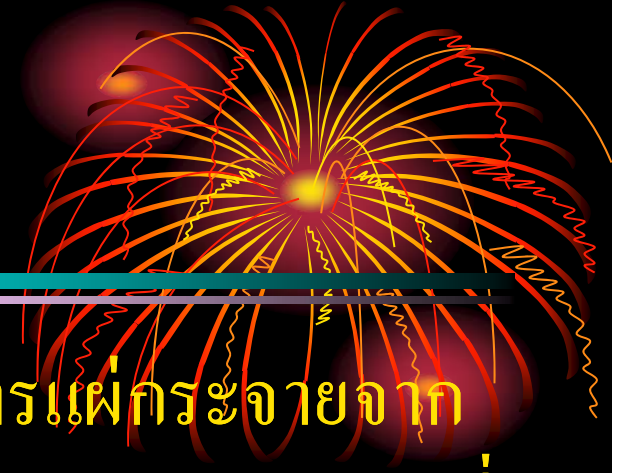
แนวคิดภควันตภาพ

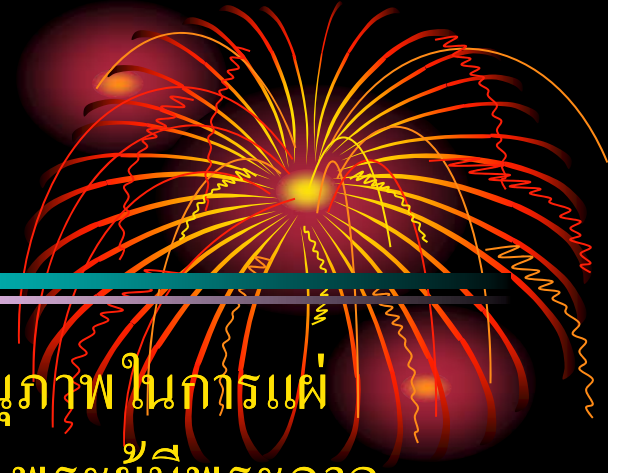
ความหมายของภควันตภาพ คำว่า ภควันต์ แปลว่า มีภาคหรือมีส่วนย่อย
มากจากคำว่า ภค แปลว่า ภาค ส่วน วนต์ แปลว่า มี รวมกันแปลว่า มีภาค
(คำที่มีลักษณะเดียวกันคือ คำว่า หิมพานต์ หรือ หิมวันต์ แปลว่า มีความ
เย็น มาจาก หิมะ แปลว่า เย็น วนต์ แปลว่า มี ดังนั้น หิมพานต์ จึง
แปลว่า มีความเย็น เป็นคำขยาย เช่น ป่าหิมพานต์ แปลว่า ป่าเย็นหรือ
ดงเย็น เช่น ดงพระยาเย็น ที่เขาใหญ่ หิมะ ไม่ใช่ **Snow** ใน
ความหมายหิมะที่พวกเราใช้กันในปัจจุบัน เพราะสมัยพระพุทธกาล
ไม่ได้กล่าวถึง น้ำแข็งหรือหิมะ ในพระไตรปิฎกเลย)

แนวคิดภควัฒนา

สภาวะที่มีการแบ่งภาคส่วน หมายถึง การแผ่กระจายจาก
จุดกำเนิดไปโดยรอบ ไกลหรือใกล้แล้วแต่แรงส่ง ส่วนที่
จะส่งไปเป็นสัญญาณหรือพลังงานที่ส่งไปตามสายหรือ
ไร้สาย เช่น สัญญาณวิทยุกระจายเสียง สัญญาณวิทยุ
โทรทัศน์ และสัญญาณพลังจิตที่เรียกว่า โทรจิตเป็นต้น

แนวคิดภควันตภาพ

คำว่า ภควันตะ ในสมัยก่อน จะใช้เรียก เทพผู้มีอำนาจในการแผ่
สัตตญาณ ไปได้ไกล เช่น พระพุทธเจ้า จึงเรียกว่า พระผู้มีพระภาค
หมายถึง พระผู้ส่งแบ่งภาคให้ปรากฏ ณ ทุกแห่งหน คือ เป็นพุทธะหรือ
ผู้รู้ประจำตัวของพุทธศาสนิกชนทุกคน พระโพธิสัตว์ เช่น พระวิษณุ
ซึ่งอวตารเป็นพระนารายณ์ เป็นพระราม และจะบรรลุสัมมาสัมโพธิ
ญาณ เป็น พระรามพุทธเจ้า เป็นพระพุทธเจ้าองค์ที่สอง ถัดจากพระศรี
อารยเมตไตรย พระอิศวร ซึ่งอวตารมาเป็นช้างป่าเลไลยกะ (ถวาย
น้ำผึ้งพร้อมกับลิง) เป็นเจ้าแสนพลในสมัยพระเจ้าตะวันอริราชแห่ง
ราชพลี (พ.ศ. 200-300) พระนเรศวรมหาราช และพระเจ้าตาก
สินมหาราช เพื่อกอบกู้แผ่นดินไทย ก็คือ พระสุมงคลพุทธเจ้า องค์ที่
๑๐ ถัดจากพระศรีอารยฯ เป็นต้น

แนวคิดภควันตภาพ

ในทางโลกวัตถุ คำว่า ภควันต ตรงกับคำว่า **Broadcast** หรือ **Ubiquitous (=Existing everywhere)** หมายถึงคำว่า การแพร่กระจายและการทำให้ปรากฏอยู่ทุกแห่งหน สามารถรับฟัง รับชม และรับรู้ได้ตลอดเวลา เรียกรวมว่าภควันตภาพ ศาสตร์ที่ว่า ด้วยการแพร่กระจายความรู้ ข้อมูลข่าวสารหรือสภาวะต่างๆ เรียกว่า ภควันตวิทยา ตรงกับภาษาอังกฤษว่า **Ubiquitology** หรือ **Pakawantology** (อ่านว่า ภา-คะ-วัน-โต-โล-ยี)

เมื่อนำคำว่าภควันตภาพ ไปใช้จะอยู่ในรูปคำขยาย เช่น ห้องเรียน(แบบ)ภควันตภาพ (**U-Classroom**) โรงเรียนภควันตภาพ (**U-School**) องค์กรภควันตภาพ (**U-Organization**) หรือชุมชนภควันตภาพ (**U-Community**)

การดำเนินการให้เกิดผลทางภควันตภาพจำเป็นที่จะต้องใช้เทคโนโลยี เข้ามาช่วย เรียกว่า เทคโนโลยีภควันตภาพ

แนวคิดทัศนภาพ

เทคโนโลยีทัศนภาพเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการ
วางแผน เตรียมการ ดำเนินการถ่ายทอด การจัด
สภาพแวดล้อม และการประเมินความรู้
ประสบการณ์ และทักษะความชำนาญไปปรากฏอยู่
ทุกแห่งหน

แนวคิดทัศนภาพ

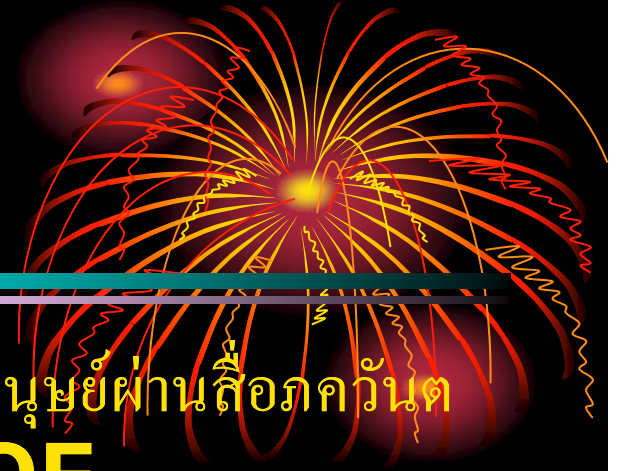
บทบาททัศนภาพต่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยีทัศนภาพมี
บทบาทในการพัฒนาศูนย์ความรู้ จัดการศูนย์ความรู้และ
ประสบการณ์ และพัฒนาความรู้และประสบการณ์เพื่อให้มนุษย์
สามารถพัฒนาทรัพยากรตนเองได้ทุกที่ทุกเวลา

ในการพัฒนาศูนย์ความรู้และพัฒนาความรู้และประสบการณ์สำหรับการ
พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยีทัศนภาพมีบทบาทอิงขอบข่าย
ทางสาระของเทคโนโลยี **7** ประการ คือ

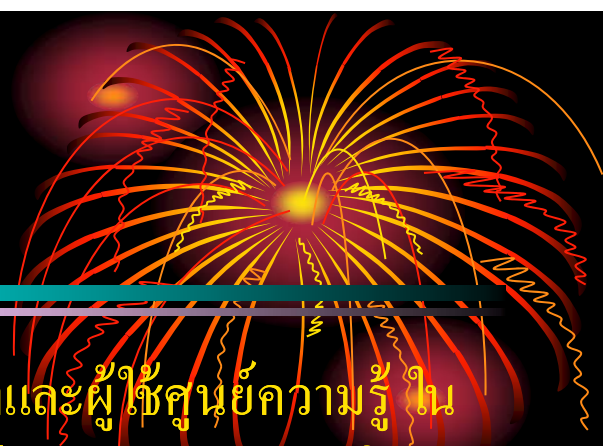

แนวคิดทัศนภาพ

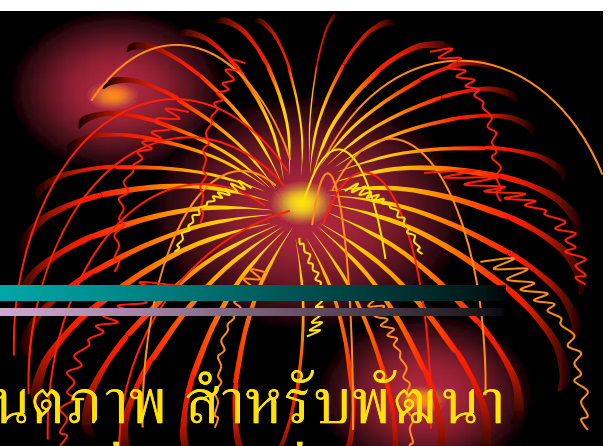
- 1) บทบาทในการจัดระบบในพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านสื่อทัศนภาพ โดยใช้แบบจำลองเชิงระบบ เช่น **CIPOF** (=Context, Input, Process, Output, Feedback) สำหรับการจัดการฝึกอบรม และให้ความรู้แก่บุคลากรในองค์กร

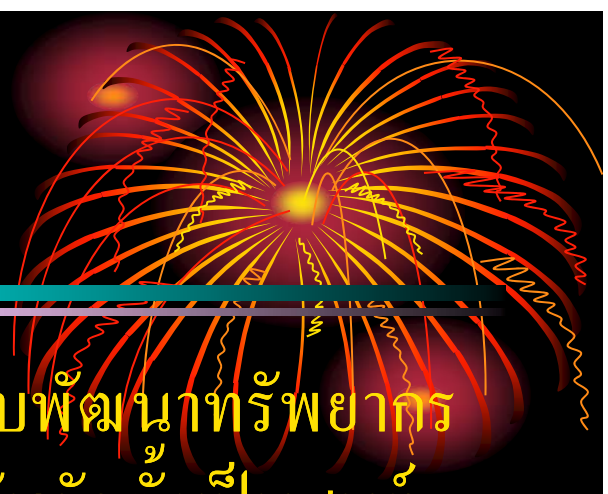
แนวคิดภควันตภาพ

-
- 2)** บทบาทในการกำหนดรูปแบบพฤติกรรมของผู้จัดหาและผู้ใช้ศูนย์ความรู้ในองค์กรภควันตภาพ หรือห้องฝึกอบรมภควันตภาพ เช่น การกำหนดพฤติกรรมวิทยากรด้วยการแพร่กระจายแบบจำลองสิ่งที่ควรทำไม่ควรทำ ในรูปแบบจำลองการนำเสนอตามเทคนิคต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในเทคนิคการฝึกอบรมแบบจุลภาค (**Micro-teaching or Micro-training**)
- 3)** บทบาทในการพัฒนาวิธีการจัดเก็บ แพร่กระจายและสืบค้นความรู้สำหรับพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นบทบาทในการจัดการความรู้ออนไลน์หรือออฟไลน์ (**U-Knowledge Management**) เพื่อให้บุคลากรสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ความรู้และประสบการณ์ได้ทุกที่และทุกเวลา ช้านานแล้วแต่ความสะดวกของบุคลากร

แนวคิดภควันตภาพ

-
- 4) บทบาทในการพัฒนารูปแบบการสื่อสารภควันตภาพ สำหรับพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นการพัฒนารูปแบบและวิธีการสื่อสารเพื่อให้ทุกคนได้รับสารผ่านสื่อและช่องทางที่กว้างขวาง โดยเน้นกระบวนการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและมีความเชื่อถือได้สูง
- 5) บทบาทในการจัดสภาพแวดล้อมภควันตภาพตามระดับขององค์กรภควันตภาพ เป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมเสมือนจริง (**Virtual Environment**) ในระดับห้องเรียน ห้องปฏิบัติการและระดับโรงเรียนเพื่อให้สามารถแพร่กระจายและรับข้อมูลข่าวสาร ความรู้และประสบการณ์ได้อย่างทั่วถึงเพียงพอและพร้อมเพรียง

แนวคิดทศวันตภาพ

- 6)** บทบาทในการจัดการศูนย์ความรู้สำหรับพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นการจัดหาสถานที่ อาคารสำหรับจัดตั้งเป็นศูนย์ความรู้ทศวันตภาพ ที่มีใช้ห้องสมุดธรรมดาหรือห้องสมุดเสมือนจริง แต่เป็นห้องสมุดที่สาระของเอกสาร หนังสือหรือตำรา แพร่กระจายในรูปแบบ “ฟอง” ความรู้ (**Learning Object Modules-LOM**) และมวลประสบการณ์ในรูปแบบ “ฟองภารกิจและงาน” (**Job Object Modules-JOM**) บุคลากรมีความพร้อม

แนวคิดทศวันตภาพ

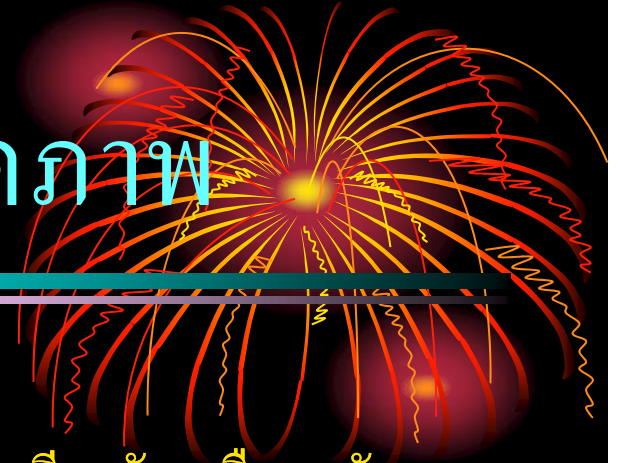
7) บทบาทในการประเมินการใช้ทศวันตภาพในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นการจัดให้บุคลากรสามารถประเมินตนเองได้ต่อเนื่องครบวงจร คือ ก่อน ระหว่าง และหลังเรียน โดยเปิด โอกาสให้มีการประเมินตนเองได้ตามความต้องการ **(On Demand Evaluation)** ทุกที่และทุกเมื่อที่บุคลากรมีความพร้อม

แนวคิดทศวันตภาพ

โดยสรุป ในการจัดการศึกษาในอนาคต เทคโนโลยีทศวันตภาพมีบทบาทในการพัฒนาศูนย์ความรู้ จัดการศูนย์ความรู้และประสบการณ์ และพัฒนาความรู้และประสบการณ์เพื่อให้มนุษย์สามารถพัฒนาทรัพยากรตนเองได้ทุกที่ทุกเวลา

คอมพิวเตอร์พกพากับภควันตภาพ

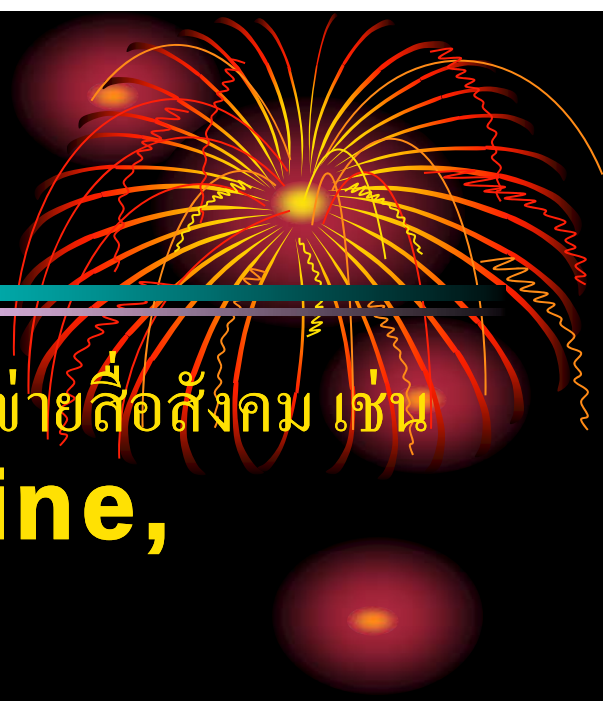

บทบาทคอมพิวเตอร์พกพาต่อการสร้างภควันตภาพ

การนำความรู้และข้อมูลให้ไปปรากฏอยู่ทุกแห่งหนในเวลาเดียวกัน หรือภควันตภาพ จะเกิดไม่ได้หากขาดการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการขับเคลื่อนในการสร้างภควันตภาพ ดังนั้น คอมพิวเตอร์พกพา มีบทบาทในการสร้างภควันตภาพทางการศึกษา **6** ประการ คือ

- 1) เป็นศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) สำหรับนักเรียน นักศึกษา โดยบรรจุบทเรียนในรูปแบบตำราอิเล็กทรอนิกส์ ภาพทัศน์ (Video) เอกสารในรูปแบบ PDF และภาพชุดในรูปแบบต่างๆ**
- 2) เป็นแหล่งเชื่อมต่อกับศูนย์ความรู้ออนไลน์ (Online Knowledge Center) ต่างๆ อาทิ Google, Youtube**

คอมพิวเตอร์พกพากับภาควันตภาพ

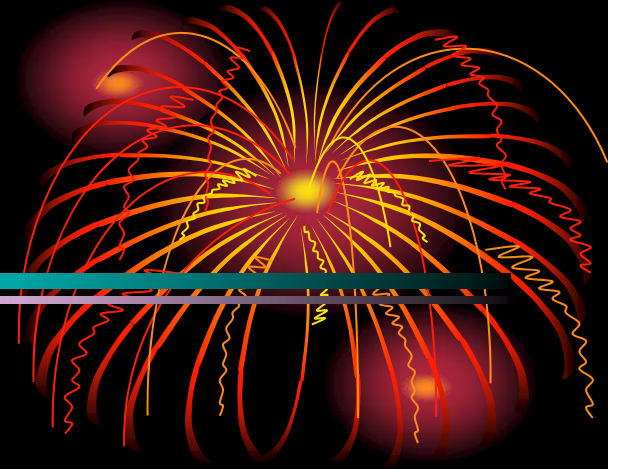
-
- 3)** เป็นเวทีการสื่อสารปฏิสัมพันธ์กับเครือข่ายสื่อสังคม เช่น **Facebook, Skype, Line, Whatsapp** เป็นต้น
- 4)** เป็นห้องปฏิบัติการเสมือนจริง (**Virtual Laboratory**) สำหรับการทดลองทางวิทยาศาสตร์ และวิทยาการต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในบทเรียน

คอมพิวเตอร์พกพากับภาควันสถาปนา

- 5) เป็นแหล่งทำโครงการนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สำหรับวิชาศิลปะต่างๆ
- 6) เป็นแหล่งสืบค้นข้อมูลการวิจัยสำหรับการศึกษาค้นคว้าความรู้ประกอบการค้นคว้าวิจัย

คอมพิวเตอร์พกพากับภควันตภาพ

คอมพิวเตอร์พกพาแบบแผ่น ไม่สังกัดตระกูล

คอมพิวเตอร์พกพาแบบแผ่น (**Tablet Computer-Tablet**)

หมายถึง คอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ขนาดกลางเล็กกว่า **Netbook** แต่ใหญ่กว่ามือถืออัจฉริยะ (**Smart Phone**) ใช้หน้าจอสัมผัสในการทำงาน มีคีย์บอร์ดเสมือนจริง (**Virtual Keyboard**) หรือปากกาดิจิตอล (**Digital Pen/Stylus**) แทนคีย์บอร์ด

คอมพิวเตอร์พกพาแบบแผ่น ไม่สังกัดสาย มีหลายสาย เช่น คอมพิวเตอร์พกพาแบบแผ่นระบบ **IBM PC** เช่น **Galaxy Tab** ของ **Samsung** และคอมพิวเตอร์ระบบ **Apple** เช่น **iPad** อีกนัยหนึ่ง คอมพิวเตอร์พกพาแบบแผ่น หมายถึง โน้ตบุ๊กแบบเลื่อนเปิด (**convertible**) ที่มีหน้าจอแบบสัมผัสและมีแป้นพิมพ์คีย์บอร์ดติดมาด้วยไม่ว่าจะเป็นแบบหมุนหรือแบบสไลด์ก็ตาม

เครื่องมือการศึกษาภาควันสถาปนา

ความแตกต่างระหว่างคอมพิวเตอร์พกพาแบบแผ่นระบบ **IBM PC**
และคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลชนิดแบบ

คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลแบบแผ่นระบบ **IBM PC (Tablet PC)** และคอมพิวเตอร์พกพาแบบแผ่นไม่สังกัดตระกูล (**Tablet computer**) ต่างกัน **3** ประการคือ

1) Tablet PC เป็นคำที่ใช้เรียก คอมพิวเตอร์พกพาแบบแผ่นระบบ **IBM PC** ส่วน **Tablet Computer** หรือ **Tablet** เป็นคำกลางๆ ที่ไม่ระบุว่า เป็นคอมพิวเตอร์พกพาแบบแผ่นระบบ **IBM PC** หรือระบบ **Apple**

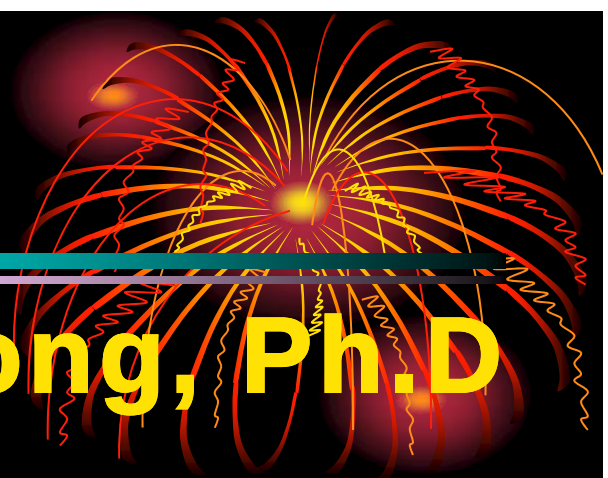
เครื่องมือการศึกษาภาควันทนา

2) Tablet PC ใช้ CPU ตามสถาปัตยกรรม **x86** ของ **Intel** เป็นพื้นฐาน เช่นเดียวกับคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ โน้ตบุค หรือเน็ตบุค (เป็นคนละระบบกับ **Apple**) แต่มีการปรับแต่งนำเอา ระบบปฏิบัติการของคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลมาใช้ ทำให้สามารถใช้การสัมผัสได้ เช่น **Windows 7** หรือ **Ubuntu Linux** แทนการใช้แป้นพิมพ์หรือเมาส์แบบ "**Wintel**" ซึ่งเป็นการรวม ระบบปฏิบัติการ **Windows** และ **CPU** ของ **Intel** จึงเรียกว่า "**Wintel**" พัฒนาขึ้นในปี **2010** ด้วยการ พัฒนา "**Tablet PC**" โดยไม่ยึดติดกับ **Wintel** แต่ใช้ ระบบปฏิบัติการของโทรศัพท์เคลื่อนที่ (**Mobile OS**) แทน คือ "**Tablet Computer (Tablet)**"

เครื่องมือการศึกษาภาควันตภาพ

3) Tablet ใช้ CPU ตามสถาปัตยกรรม **ARM** ใช้หน้าจอแบบแตะหลายจุด (**Multi-Touch**) เพราะใช้หน้าจอแบบ **capacitive** แทน **resistive** ทำให้สามารถสัมผัสโดยการใช้นิ้วได้โดยตรงและสัมผัสพร้อมกันที่หลายจุดได้ โดยที่ **Tablet** ที่ใช้สถาปัตยกรรม **ARM** จึงช่วยให้ใช้งานได้ยาวนานกว่าสถาปัตยกรรม **x86** ของ **Intel** อาทิ ไอแพด (**iPad**) ของ **Apple**

Thanks for your attention.

Chaiyong Brahmawong, Ph.D

e-mail:

cbrahmawong@hotmail.com

website: www.chaiyongvision.com

www.buddhabirthplace.net

ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ *Ph.D.*

การศึกษา ...ค.บ., ...ค.ม. (จุฬา) ...M.S. in Ed. (Ed. Admin);

...Ph.D in Educational Technology (USC)

ประสบการณ์ ...หน.ศูนย์โสตทัศนศึกษากลางจุฬาฯ

...หนึ่งในกลุ่มผู้ก่อตั้งมสธ.

...ผอ.สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มสธ.

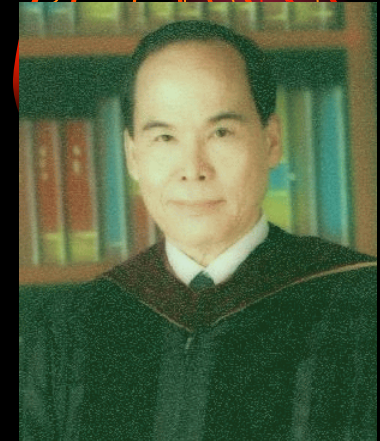
...ผู้เชี่ยวชาญด้าน ฝึกอบรม การศึกษาทางไกล และ สื่อสารการศึกษาของUNDP/UNESCOที่
อินโดนีเซีย ศรีลังกา มัลดีฟส์ อินเดีย ปากีสถาน ญีปุ่น ลาวฟิลิปปินส์

...ผู้พัฒนาระบบการสอน “แผนจุฬา” “แผนมสธ.” ระบบการสอน แบบศูนย์การ เรียน และการสอน
แบบอิงประสบการณ์ (EBA)

...ผู้อำนวยการ โครงการศึกษาไร้พรมแดน มหาวิทยาลัยสุรนารี

...รองอธิการบดี มสธ.

...ผู้อำนวยการสำนักฝึกอบรม เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สถาบันพระปกเกล้า

การจัดการศึกษาทางไกลใน ระดับอุดมศึกษา

ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์

ศาสตราจารย์ระดับ ๑๑

ผู้ก่อตั้งและอดีตรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ประธานฝ่ายเทคโนโลยีและฝ่ายดำเนินการ

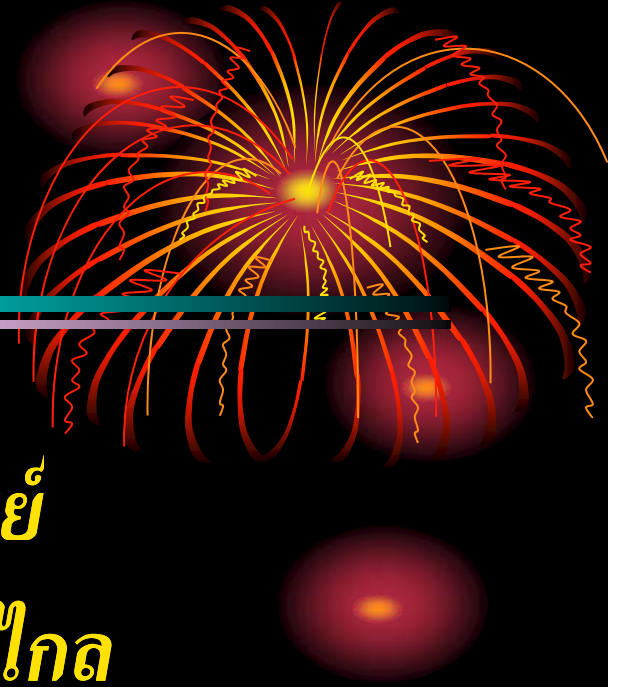
วิทยาลัยการศึกษาทางไกลอินเทอร์เน็ต มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ประเด็นการนำเสนอ

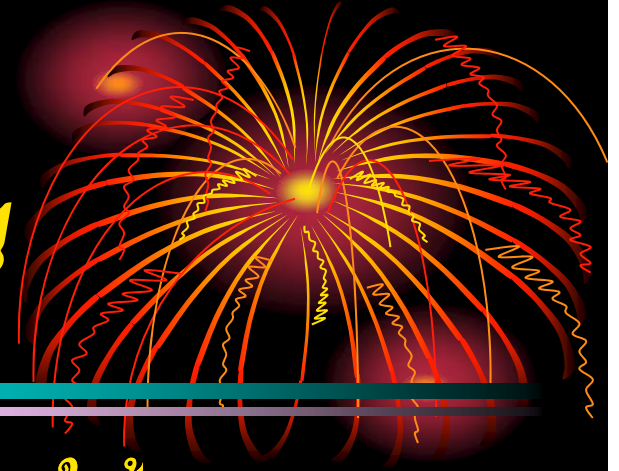
ช่วงที่ ๑ ธรรมชาติการเรียนรู้ของมนุษย์

ช่วงที่ ๒ แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาทางไกล

ช่วงที่ ๓ เจาะไขความสำเร็จในการศึกษาทางไกล

ประเภทนักศึกษา/ผู้เรียน

ต้องมีผู้กำกับควบคุม
(ในห้องเรียน)

ระบบปิด-ทางไกล

ต้องการผู้กำกับบ้าง
(ในห้องเรียน)

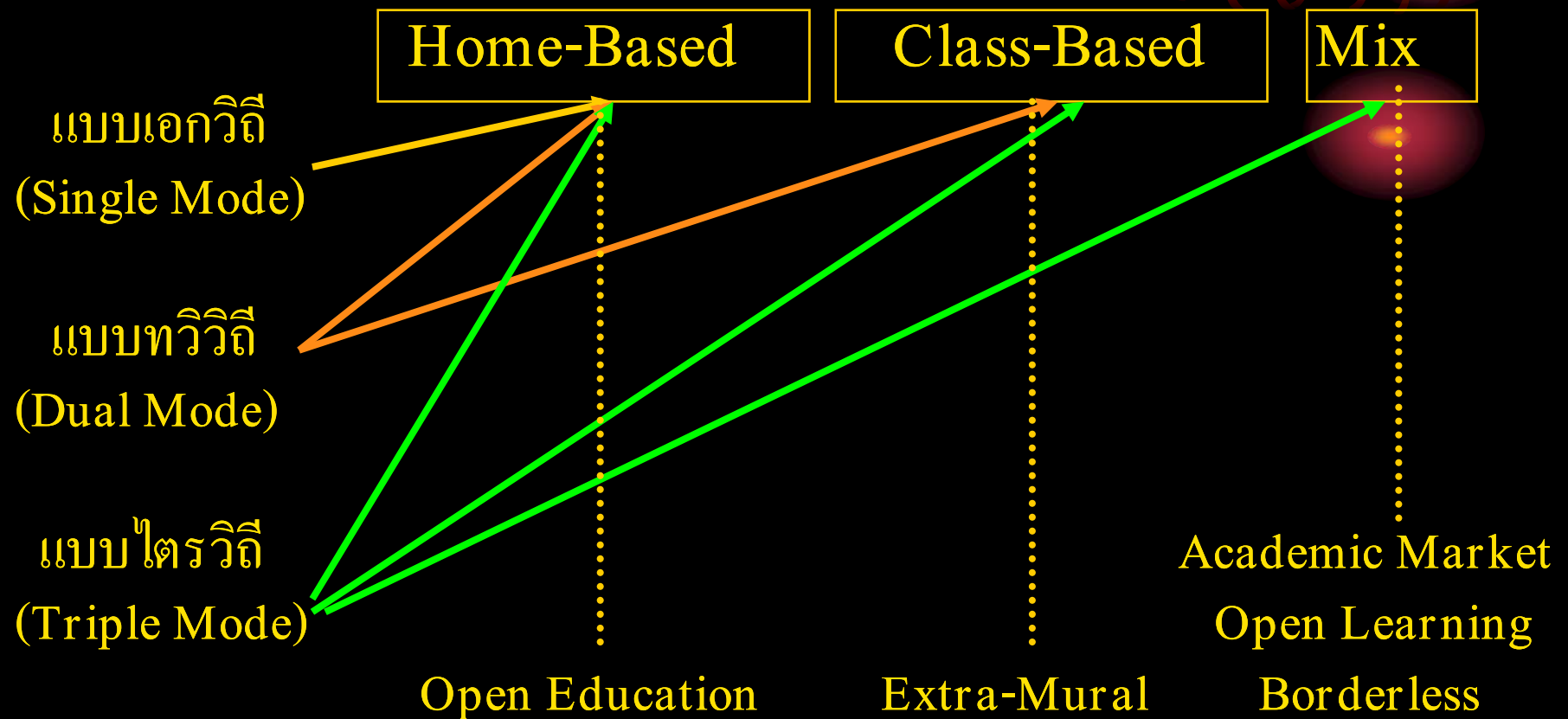
ระบบปิด-ทางไกล

กำกับและควบคุมตนเองได้
(ที่บ้าน)

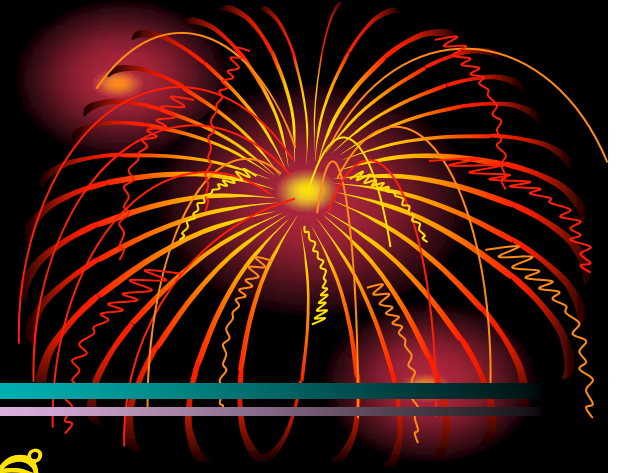

ระบบเปิด-ทางไกล

ประเภทนักศึกษา/ผู้เรียน

ธรรมชาติการเรียนรู้ของ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

✍ ต้องการเรียนแบบผู้ใหญ่ คือ ศึกษาหา
ความรู้ด้วยตนเอง มากกว่าฟังการสอนจาก
อาจารย์ แต่ต้องการพบอาจารย์เพื่อ
แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซักถามข้อข้องใจ
และรับ **Feedback** เพื่อสร้างความมั่นใจ

ธรรมชาติการเรียนรู้ของ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

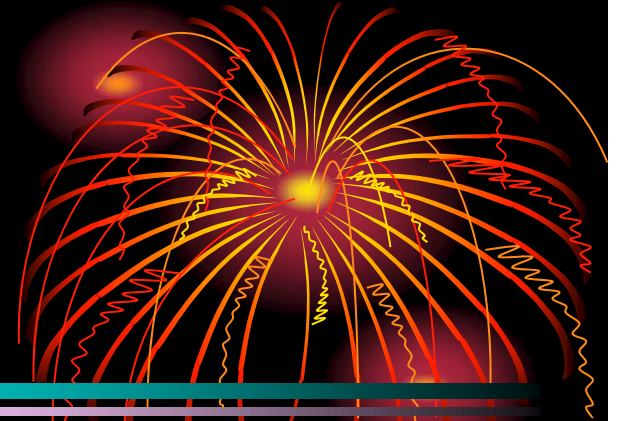
 ต้องการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมหรืองาน
ที่กำลังทำอยู่มาสู่การศึกษา มากกว่าการเรียนรู้
ภาคทฤษฎี จึงต้องการผู้สอนที่ใจกว้าง มี
ประสบการณ์ รับฟังความคิดเห็นของ
นักศึกษา ไม่ใช่มุ่งให้นักศึกษาฟังความรู้ ความ
คิดเห็นของตนเพียงอย่างเดียว

ธรรมชาติการเรียนรู้ของ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

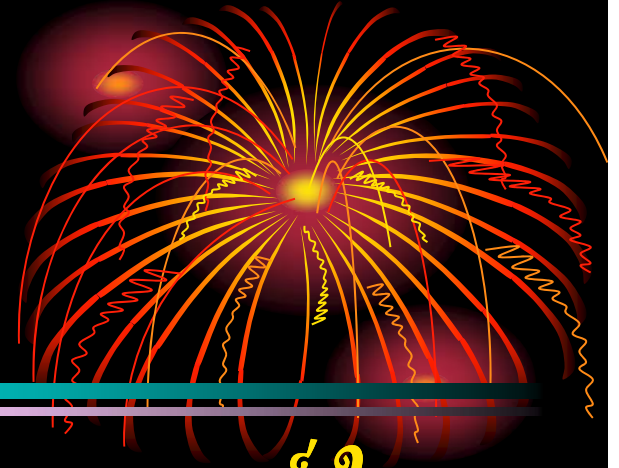
 ต้องการทราบความก้าวหน้าในการศึกษาแล้ว
เรียน อย่างตรงไปกันมา ไม่ใช่อารมณ์ หรือ มี
แต่คำหนิ แต่ไม่ชี้แนะ

ธรรมชาติการเรียนรู้ของ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

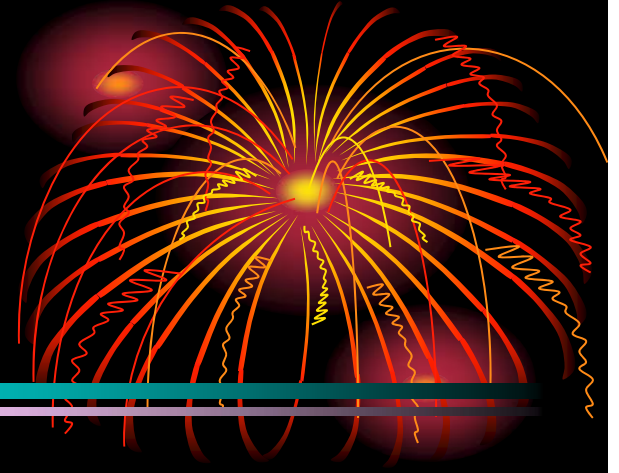
 ต้องการเสรีภาพในการศึกษา ด้วยการศึกษ
ด้วยตนเอง (Self Directed Learning-
SDL) เป็นส่วนใหญ่ จากการทำงานเป็นกลุ่ม
(Peer Directed Learning-PDL)
และการรับความรู้ คำแนะนำจากผู้สอน
(Instructor-Directed
Learning-IDL) เป็นบางครั้ง

ธรรมชาติการเรียนรู้ของ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

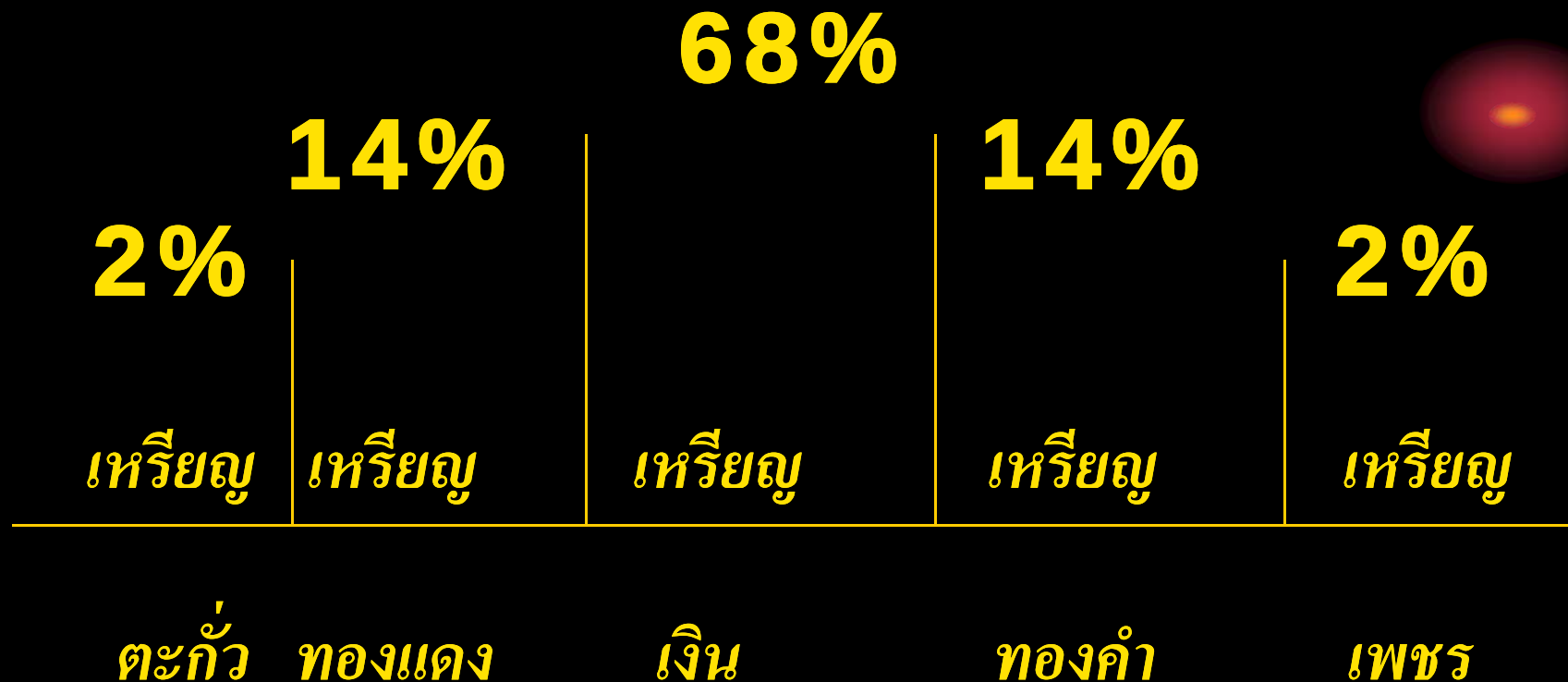
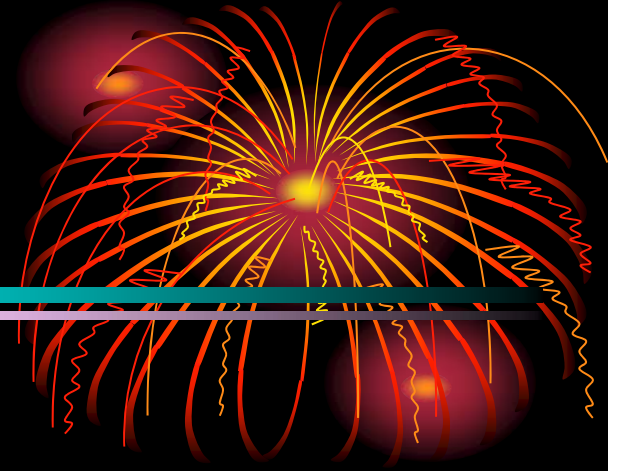
 ต้องการการเรียนรู้แบบอิงประสบการณ์ ใน
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีอาจารย์
เป็นผู้ให้คำปรึกษา คอยชี้แนะ มากกว่า ชี้นำ

ธรรมชาติการเรียนรู้ของ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

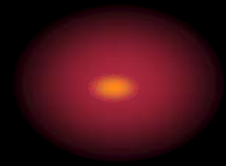
✍ ต้องการแหล่งความรู้ที่หลากหลาย และ
สามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว การบริการ
ข้อมูลและสารสนเทศผ่านเครือข่าย E-
Learning จึงมีแนวทาง ที่
สถาบันการศึกษาจะต้องจัดให้มีขึ้น

ภาพรวมกลุ่มนักศึกษาทางไกล หากปล่อยให้ให้น้ำพาไหล!!

ช่วงที่ ๒ แนวคิดการศึกษาทางไกล

๑. ลักษณะและความหมายของการศึกษาทางไกล
๒. ปรัชญาการศึกษาและจิตวิทยาการศึกษาทางไกล
๓. รูปแบบและโครงสร้างสื่อการศึกษาทางไกล
๔. ระบบการศึกษาทางไกล “แผนมสธ.”
๕. สถานภาพและคุณภาพการศึกษาทางไกล

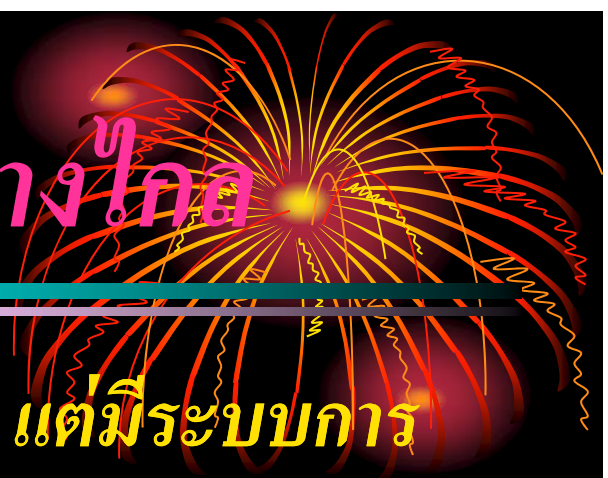

คำถามเกี่ยวกับการศึกษาทางไกล

- การศึกษาทางไกลคืออะไร มีลักษณะสำคัญอย่างไร ยึดปรัชญาและหลักจิตวิทยาข้อใด
- จากอดีตถึงปัจจุบัน การศึกษาทางไกลมีกี่รูปแบบ อะไรบ้าง
- ในฐานะที่สื่อเป็นเครื่องมือในการสอน สื่อการศึกษาทางไกลยึดโครงสร้างด้านสื่อที่แบบ
- จะเรียนทางไกลให้สำเร็จจะมีปัจจัยและวิธีการอย่างไร

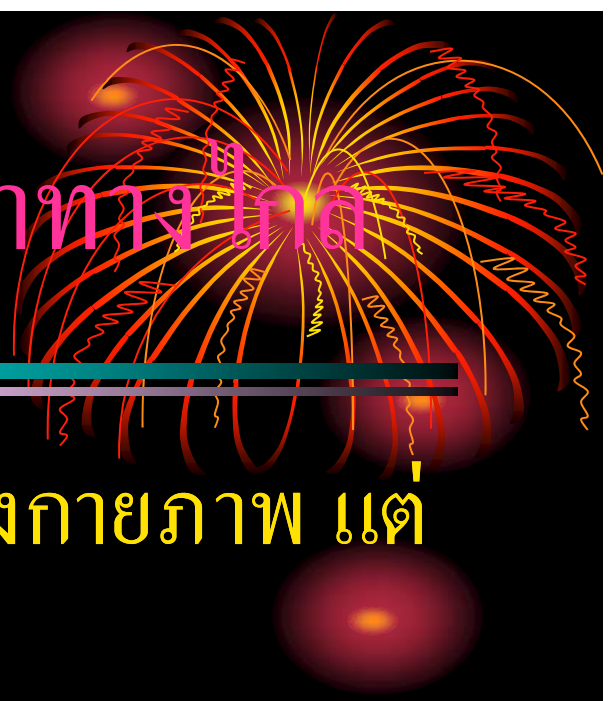

ความหมายของการศึกษาทางไกล

...การศึกษาที่ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ไกลกัน แต่มีระบบการถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่จะช่วยให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองมากที่สุด โดยศึกษาเล่าเรียนจากสื่อประสมที่ประกอบด้วยสื่อหลักและสื่อเสริม และพึ่งพาความช่วยเหลือจากอาจารย์น้อยที่สุด เมื่อสำเร็จการศึกษาก็จะได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตร ที่มีศักดิ์และสิทธิเท่ากับปริญญาหรือประกาศนียบัตรจากสถาบันการศึกษาระบบปิดทุกประการ

ลักษณะสำคัญของการศึกษาทางไกล

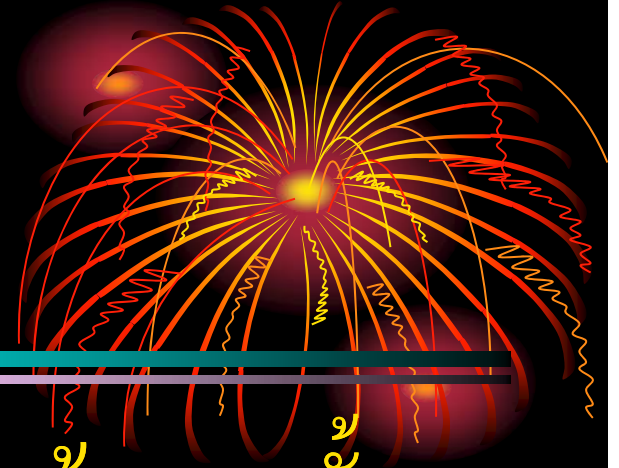
1. ผู้เรียนกับผู้สอนอยู่ห่างไกลกันทางกายภาพ แต่อาจใกล้ชิดกันทางจิตภาพ
2. มีวิธีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมีการจัดองค์กร มีโครงสร้างพื้นฐานรองรับ
3. มีระบบการสอนทางไกลเป็นของตนเอง

ลักษณะการศึกษาทางไกล

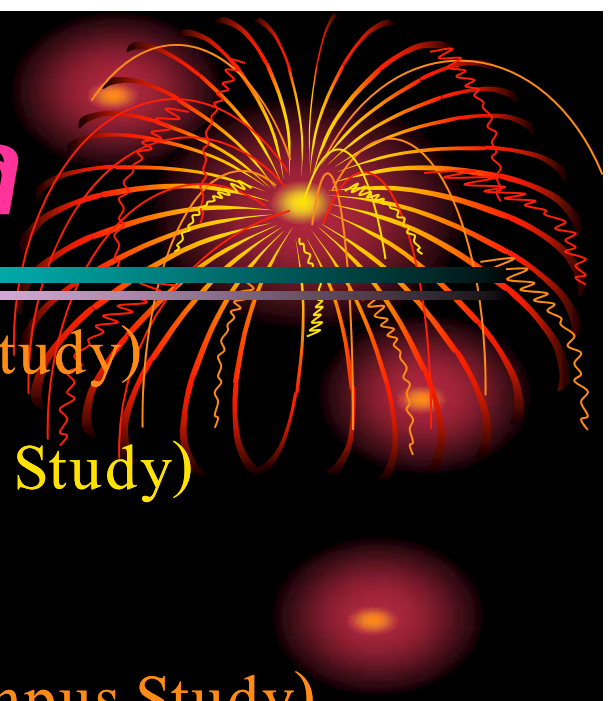
4. ใช้เทคโนโลยีและสื่อสารเพื่อการศึกษา เป็น
เครื่องมือ ถ่ายทอดความรู้และเชื่อมโยงผู้สอนกับ
ผู้เรียน
5. มีปฏิสัมพันธ์สองทาง เพื่อเปิดโอกาสให้ได้
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการหรือปัญหา
อื่นๆ ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียน

ลักษณะการศึกษาทางไกล

6. เปิดโอกาสให้มีการพบแบบเผชิญหน้าบางครั้ง
บางครั้งเพื่อประโยชน์ทางวิชาการและทางสังคม
7. มีระบบประกันคุณภาพ โดยใช้กระบวนการ
อุตสาหกรรมทางการศึกษา
8. มีมาตรฐานทางการศึกษาเท่ากับมหาวิทยาลัยปิด

รูปแบบการศึกษาทางไกล

- การศึกษาสมทบ (External Study)
- การศึกษาภาคพิเศษ (Extension Study)
 - การศึกษาระบบคู่ขนาน
(Extra Mural Programs/On-Off Campus Study)
 - การศึกษาแบบตลาดวิชา
(Academic Market Place/Open Admission Study)
- การศึกษาแบบเปิด (Open Education)
- การเรียนรู้แบบเปิด (Open Learning Study)
- การศึกษาไร้พรมแดน (Borderless Education)

Modes of Distance Education

**External Studies
Mode**

Dual

**Extension Studies
Mode**

Dual

**Extra-mural Studies
Mode**

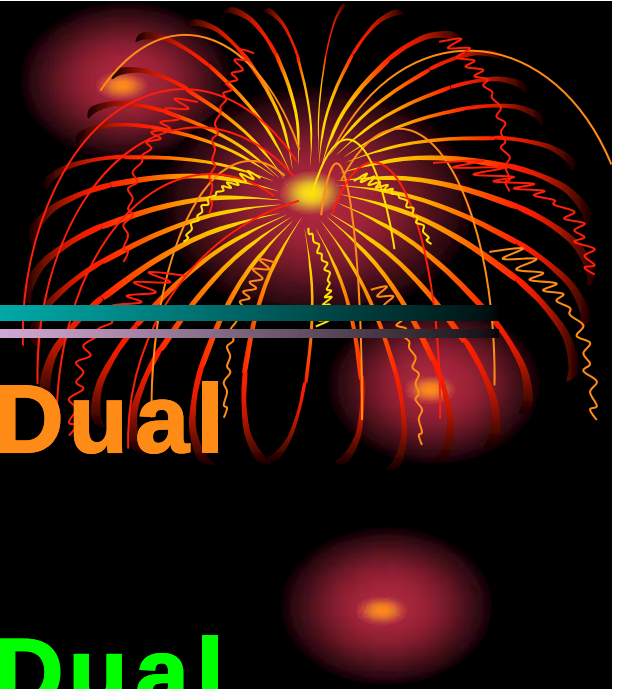
Dual

**Academic Market
Mode**

Triple

Open Education

Single

การศึกษาสมทบหรือการศึกษาภายนอก (*External Studies*)

การศึกษาสมทบหรือการศึกษาภายนอก (*External Study*) เริ่มต้นที่ **University of London** เมื่อปี ค.ศ. **1858** เป็นการจัดการศึกษาทางไกลที่สถาบันการศึกษาหนึ่ง เปิดโอกาสให้สถาบันการศึกษาอื่นเข้าสมทบเพื่อศึกษาตามหลักสูตรและเข้าสอบของสถาบันนั้น เมื่อสำเร็จการศึกษาก็จะได้รับปริญญาสมทบ หรือปริญญาสมทบหรือปริญญาภายนอก (**External Degrees**) จากสถาบันการศึกษาเจ้าของหลักสูตร หลังจากดำเนินการมาได้ **150** ปี และผลิตบัณฑิตมากกว่า **50,000** คน ในปี **2008** มหาวิทยาลัยลอนดอนได้เปลี่ยนชื่อหน่วยการศึกษาสมทบเป็นหน่วยการศึกษานานาชาติ (**London University International Program**) แต่แนวคิดการศึกษาสมทบ (**External Study**) ก็ยังใช้แพร่หลายในหลายประเทศ โดยเฉพาะในออสเตรเลีย

การศึกษาภาคพิเศษหรือการศึกษาภาคขยาย

Extension Studies

การศึกษาภาคพิเศษหรือการศึกษาภาคขยาย

(*Extension Study*) เป็นการ จัด

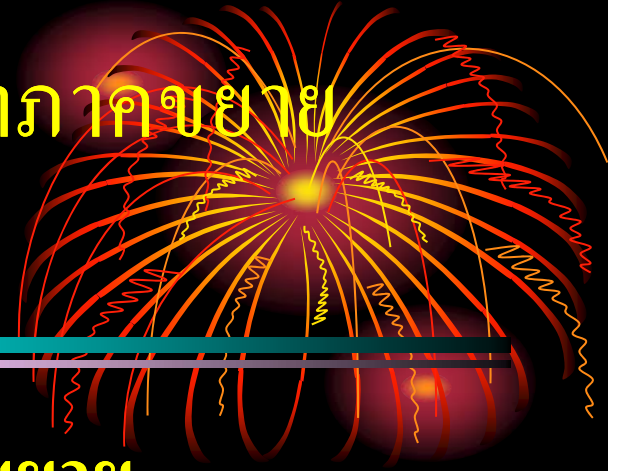
การศึกษาทางไกลที่สถาบันการศึกษาขยายโอกาสให้

ผู้เรียนสามารถเข้าเรียนได้นอกเวลาทำการ วันเสาร์

อาทิตย์ หรือวันหยุด รวมทั้งการขยายวิทยาเขตไปสู่

ภูมิภาคเพื่อให้นักศึกษาในต่างถิ่นสามารถเข้าศึกษาหา

ความรู้ได้

การศึกษาระบบกู่ขนาน (*Extra Mural Programs/On-Off Campus Study*)

เป็นการศึกษา ที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีชั้นเรียนตามปกติ เปิดบริการ
วิชาการทางไกลสำหรับนักศึกษาที่ไม่สามารถมาเข้าชั้นเรียนตามปกติ
สามารถเข้าเรียนได้ เป็นแบบกู่ขนาน มีการแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็นสอง
กลุ่มอย่างชัดเจน คือ กลุ่มที่ศึกษาในชั้นเรียน (**Class-
Based/On-campus Students**) และกลุ่ม
นักศึกษาทางไกลที่ศึกษาด้วยตนเองที่บ้าน (**Home-Based
Students/Off-campus**) จัดเป็นแบบทวิวิถี (**Dual
Mode**) เป็นระบบการศึกษาทางไกลที่มีผู้นิยมใช้มากที่สุด ดังที่พบ
ในนิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย อินเดียและประเทศจีน

การศึกษาแบบตลาดวิชา (Academic Market Place)

เป็นรูปแบบการศึกษาทางไกลที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกวิธีการเรียนและแหล่ง
ความรู้เองจากสามแหล่ง คือ เรียนในห้องเรียน (**Class-based**)
เรียนที่บ้าน (**Home-Based**) หรือ ผสมผสานระหว่างการเรียน
ที่บ้านกับการเข้าชั้นเรียน (**Mixed Mode**) ถือเป็นแบบไตรวิถี
(**Triple Mode**) เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน แนวคิด
นี้เริ่มพัฒนาที่ **Sorborne University** ประเทศฝรั่งเศส
ในประเทศไทยเริ่มที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมืองโดย
ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ ผู้ประศาสน์การ ปัจจุบันระบบตลาดวิชา
ดำเนินการที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในต่างประเทศดำเนินการที่
มหาวิทยาลัยเปิดฮานอย และมหาวิทยาลัยเปิดโฮจิมินห์ ในประเทศเวียดนาม
 เป็นต้น

การศึกษาแบบเปิด (Open Education)

เป็นรูปแบบการศึกษาทางไกลที่มุ่งผู้เรียนที่บ้าน โดยส่งบทเรียนผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ หรือสื่อคอมพิวเตอร์ ไปให้นักศึกษาโดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ นักศึกษาอาจเข้ารับการสอนสรุปที่จัดขึ้น ณ ศูนย์บริการวิชาการ ที่กระจายอยู่ทั่วไปทั้งในและนอกประเทศ จัดเป็นการศึกษาทางไกลแบบเอกวิถี **(Single Mode)** สถาบันการศึกษาในระบบนี้ได้แก่ มหาวิทยาลัยเปิด ประเทศอังกฤษ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยเปิดศรีลังกา ฯลฯ

การเรียนรู้แบบเปิด

(Open Learning Study)

เริ่มต้นที่ทบวงการเรียนรู้แบบเปิด (**Open Learning Bureau**) เมืองแวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา เป็นรูปแบบการศึกษาทางไกลที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนโปรแกรมต่างๆที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยต่างๆ โดยสถาบันการศึกษาในระบบนี้จะทำหน้าที่จัดหาชุดการสอนจากสถาบันที่เปิดสอน ให้นักศึกษา และจัดบริการสอนสรุปตามที่เหมาะสม เช่น นักศึกษาของ **Open Learning Institute** อาจสมัครเรียนหลักสูตรของ **The Open University** ของประเทศอังกฤษ เป็นระบบไตรวิถีคือ มุ่งผู้เรียน **3** กลุ่ม คือ นักเรียนที่อาจมาเข้าเรียนชั้น เรียนที่บ้าน หรือไปๆมาๆแล้วแต่ระบบการสอนของสถาบันที่เป็นเจ้าของหลักสูตร

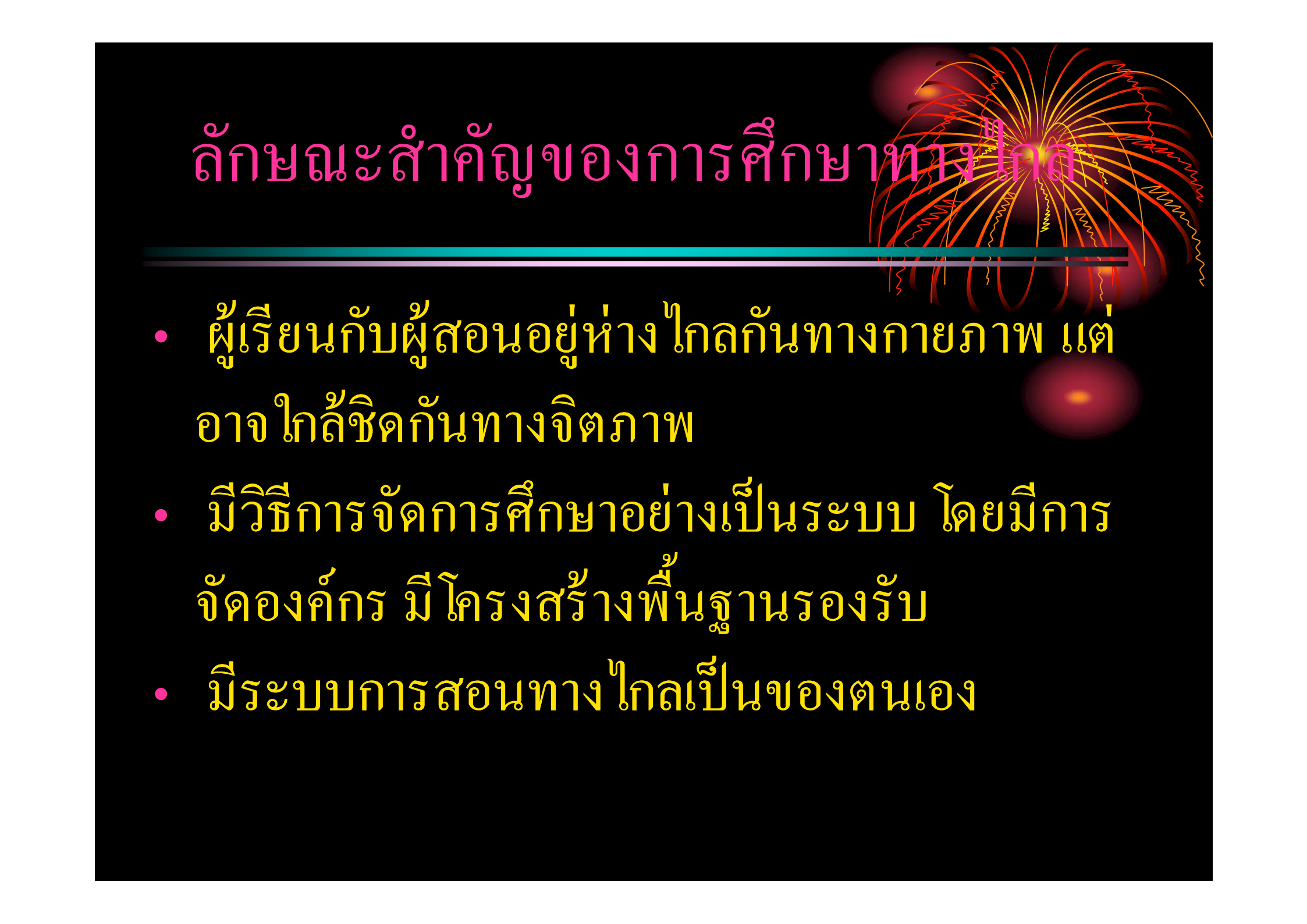
การศึกษาไร้พรมแดน

(**Borderless Education**)

เป็นรูปแบบการศึกษาทางไกลที่มุ่งผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้จากศูนย์ความรู้หรือ
ฐานความรู้ (**Knowledge Center/Knowledge Base**)
โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นช่องทางสำหรับถ่ายทอดและสืบค้นความรู้ผ่านอ่านการ
เรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งแบบดิจิทัล หรืออนาล็อก (**Digital vs.**
Analog) แบบออนไลน์หรือออฟไลน์ (**On-line vs. Off-line**)
แบบต่างเวลากันหรือเวลาเดียวกัน (**Asynchronous vs.**
Synchronous) แบบแพร่กระจายหรือในวงจำกัด (**Broadcast**
vs. Narrowcast) การศึกษาไร้พรมแดนจัดเป็นแบบไตรวิถี
(**Triple Mode**) เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน คือ นักศึกษาเรียนที่
บ้าน (**Home-Based**) เรียนในห้องเรียน (**Class-based**)
หรือ ผสมผสานระหว่างการเรียนที่บ้านกับการเข้าชั้นเรียน (**Mixed Mode**)

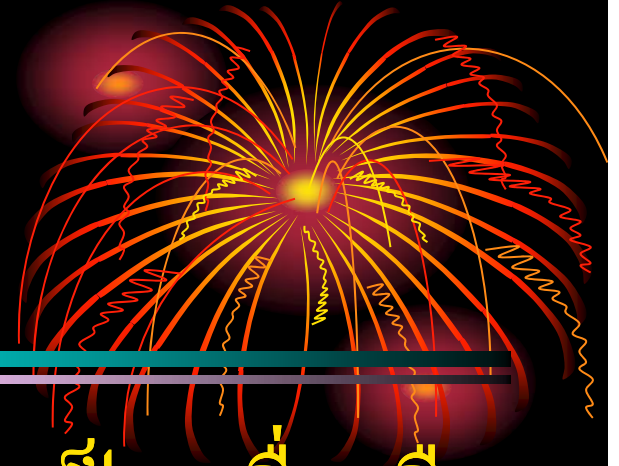

ลักษณะสำคัญของการศึกษาทางไกล

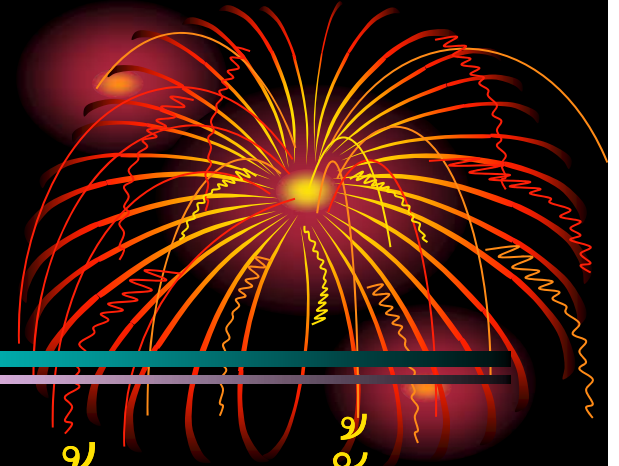
- ผู้เรียนกับผู้สอนอยู่ห่างไกลกันทางกายภาพ แต่อาจใกล้ชิดกันทางจิตภาพ
- มีวิธีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมีการจัดองค์กร มีโครงสร้างพื้นฐานรองรับ
- มีระบบการสอนทางไกลเป็นของตนเอง

ลักษณะการศึกษาทางไกล

- ใช้เทคโนโลยีและสื่อสารเพื่อศึกษา เป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้และเชื่อมโยงผู้สอนกับผู้เรียน
- มีปฏิสัมพันธ์สองทาง เพื่อเปิดโอกาสให้ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการหรือปัญหาอื่นๆ ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียน

ลักษณะการศึกษาทางไกล

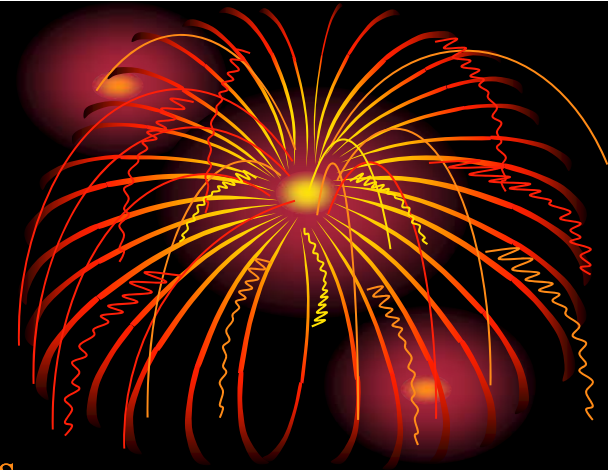

- เปิด โอกาสให้มีการพบแบบเผชิญหน้าบางครั้ง
บางครั้งเพื่อประโยชน์ทางวิชาการและทางสังคม
- มีระบบประกันคุณภาพ โดยใช้กระบวนการ
อุตสาหกรรมทางการศึกษา
- มีมาตรฐานทางการศึกษาเท่ากับในมหาวิทยาลัย
เปิด

Teacher-Base Approach:

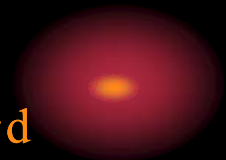
Radio
Programs

Television
Programs

Texts
CAI

Chalkboard
AV Media

Tutorial

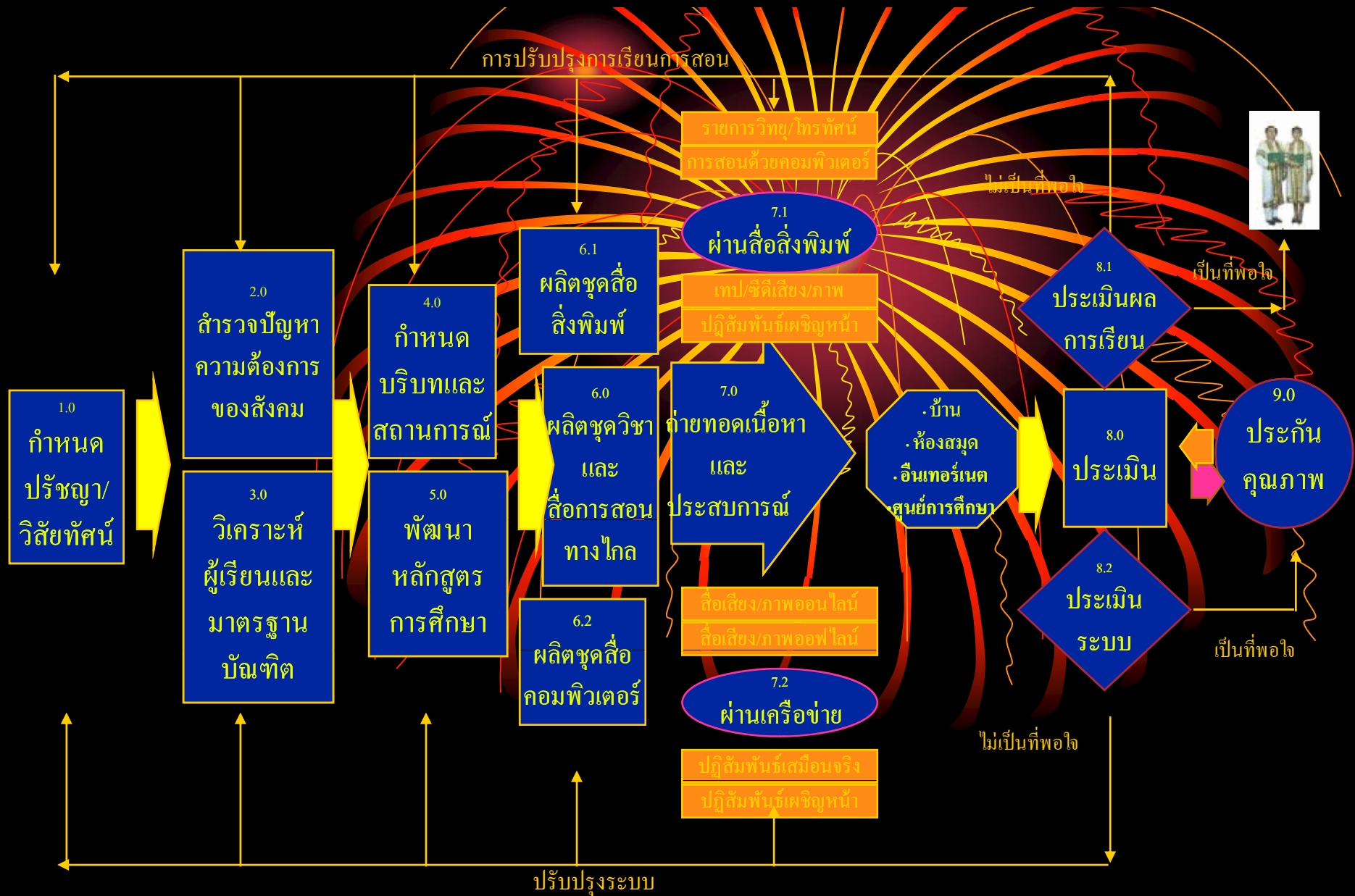
Audiocassettes

Teachers/Instructors

Teleconferencing

Community Resources

“แผนมสธ. 2543”

โครงสร้างสื่อสำหรับการถ่ายทอดความรู้

สื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก

สื่อหลัก: เอกสารการสอน แบบฝึกปฏิบัติ คู่มือการศึกษา

สื่อเสริม: สื่อโสตทัศน์ รายการวิทยุ รายการทีวี การสอนเสริม ฯลฯ

ยื่คการแพร่เสียงและภาพเป็นหลัก:

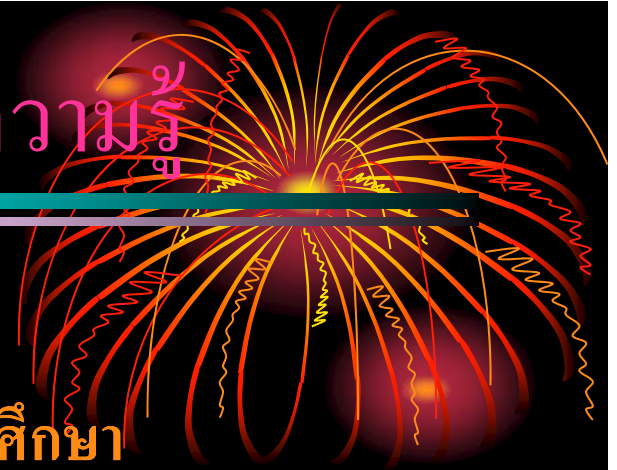
สื่อหลัก: รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์

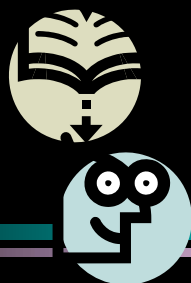
สื่อเสริม: ตำรา สื่อโสตทัศน์ การสอนเสริม การประชุมทางไกล

ยื่คคอมพิวเตอร์/สารสนเทศเป็นหลัก:

สื่อหลัก: การสอนผ่านจอภาพ

สื่อเสริม: ตำรา สื่อโสตทัศน์ รายการวิทยุ รายการทัศน์ การสอนเสริม

สื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก

- รายการวิทยุ

- รายการโทรทัศน์

- บทเรียนด้วยคอมพิวเตอร์

ตำราทางไกล
แบบฝึกปฏิบัติ

- อินเทอร์เน็ต

- สื่อโสตทัศน์

- การสอนเสริม

- เทป/ซีดีเสียง

- การประชุมทางไกล

- เทป/ซีดีภาพ

- แหล่งวิทยาการชุมชน

การศึกษาทางไกลที่ยึดสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก (**Print-Based Distance Education**)

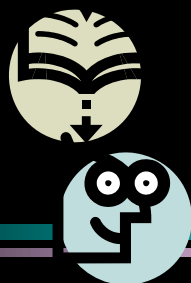
- เป็นระบบการศึกษาทางไกลที่มีการวางแผน เตรียมการ
ดำเนินการผลิต นำเสนอเนื้อหาสาระและประสบการณ์
ให้บริการ และทำการประเมิน ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบตำรา
การศึกษาทางไกล คู่มือการศึกษา (**Study Guide**) หรือ แบบฝึกปฏิบัติ (**Workbook**)
แผนกิจกรรมการศึกษา (**Course Bulletin**)
เอกสารชุดความรู้ (**Set books**) และสารานุกรม
(**Encyclopedia**) เป็นสื่อหลัก

การศึกษาทางไกลที่ยึดสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก (**Print-Based Distance Education**)

- มีสื่อเสริมประกอบด้วยสื่อโสตทัศน์ หรือเทปเสียง หรือซีดีเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ หรือเทปภาพ หรือซีดีภาพ บทเรียนด้วยคอมพิวเตอร์

(**Computer Assisted Instruction-CAI**) อินเทอร์เน็ต (**Internet**) และการสอนสรุป/สัมมนา เสริมแบบเผชิญหน้าหรือการสอนสรุปผ่านสื่อ

สื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก

- รายการวิทยุ

- รายการโทรทัศน์

- บทเรียนด้วย
คอมพิวเตอร์

ตำราทางไกล
แบบฝึกปฏิบัติ

- อินเทอร์เน็ต
- สื่อโสตทัศน์

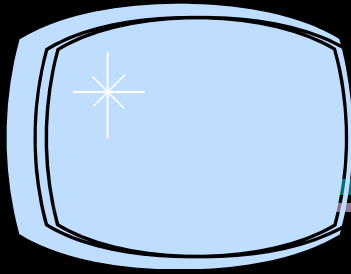
- การสอนเสริม

- เทป/ซีดีเสียง

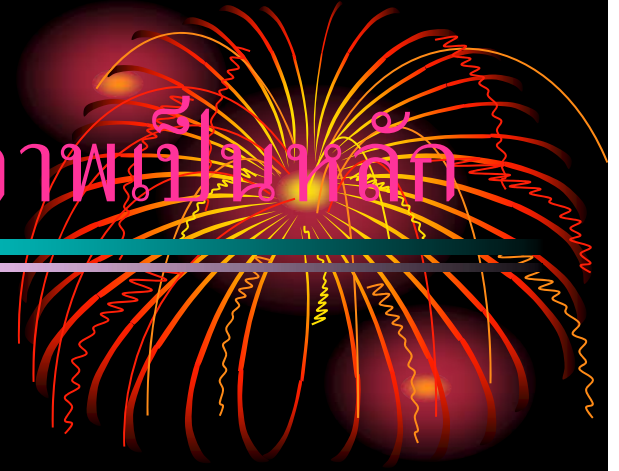
- การประชุมทางไกล

- เทป/ซีดีภาพ

- แหล่งวิทยาการชุมชน

แพร์เสียงและแพร์ภาพเป็นหลัก

● ตำราทางไกล

● บทเรียนด้วย
คอมพิวเตอร์

รายการวิทยุ
รายการโทรทัศน์

● อินเทอร์เน็ต
● สื่อโสตทัศน์

● การสอนเสริม

● เทป/ซีดีเสียง

● การประชุมทางไกล

● เทป/ซีดีภาพ

● แหล่งวิทยาการชุมชน

การศึกษาทางไกลที่ยึดสื่อแพร่ภาพและเสียงเป็นสื่อหลัก (**Broadcast-Based Distance Education**)

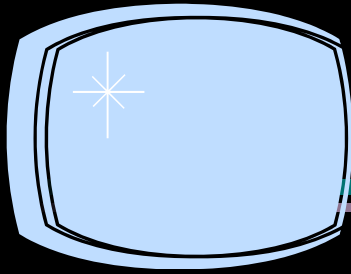
- เป็นระบบการศึกษาที่มีการวางแผน เตรียมการ ดำเนินการผลิต นำเสนอเนื้อหาสาระและ ประสิทธิภาพ ให้บริการ และทำการประเมินผ่าน หรือเทปเสียงหรือซีดีเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ หรือเทปภาพ หรือซีดีภาพ ที่แพร่ภาพแบบตาม สาย ไร้สาย หรือผ่านดาวเทียม เป็นสื่อหลัก

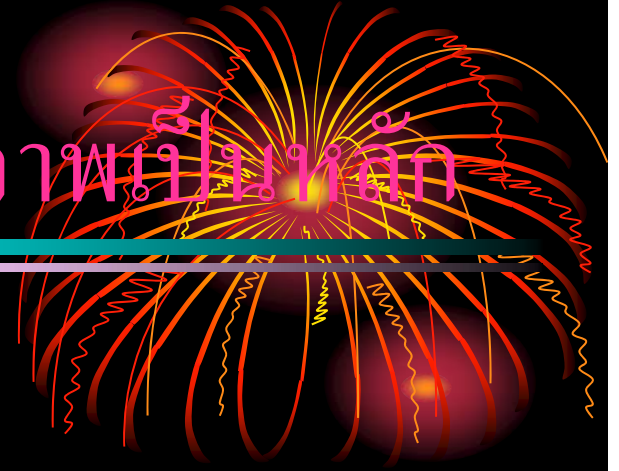
การศึกษาทางไกลที่ยึดสื่อแพร่ภาพและเสียงเป็นสื่อหลัก
(**Broadcast-Based Distance Education**)

- สื่อเสริมประกอบด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์
บทเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และการ
สอนสรุป/สัมมนาเสริมแบบเผชิญหน้าหรือการ
สอนสรุปผ่านสื่อ

แพร์เสียงและแพร์ภาพเป็นหลัก

● ตำราทางไกล

● บทเรียนด้วย
คอมพิวเตอร์

รายการวิทยุ
รายการโทรทัศน์

● อินเทอร์เน็ต
● สื่อโสตทัศน์

● การสอนเสริม

● เทป/ซีดีเสียง

● การประชุมทางไกล

● เทป/ซีดีภาพ

● แหล่งวิทยาการชุมชน

การศึกษาทางไกลที่ยึดสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อหลัก (E-Learning Based Distance Education)

● รายการวิทยุ

● รายการโทรทัศน์

● ตำราทางไกล

ประชุมทางไกล

● สื่อโสตทัศน์

คอมพิวเตอร์

● เทป/ซีดีภาพ

อินเทอร์เน็ต

● เทป/ซีดีเสียง

● การสอนเสริม

● การประชุมทางไกล

● แหล่งวิทยาการชุมชน

การศึกษาทางไกลที่ยึดสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อหลัก (E-Learning Based Distance Education)

- เป็นระบบการศึกษาที่ทำการวางแผน เตรียมการ ผลิต นำเสนอเนื้อหาสาระและประสบการณ์ ให้บริการและทำการประเมินผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ที่มีคอมพิวเตอร์เป็นกลไกขับเคลื่อน ใช้ระบบโทรคมนาคมสองทาง ที่ตอบสนอง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและผู้เรียนกับผู้เรียน ผ่านสื่อหรือเผชิญหน้า ผสมผสาน

การศึกษาทางไกลที่ยึดสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อหลัก (E-Learning Based Distance Education)

- สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผสมผสานแบบตามสาย (On Cable/On Line) ตามคลื่นวิทยุ (Wireless) และไร้สาย (Off-Cable/Off Line) โดยจัดสอนทางอินเทอร์เน็ต การสอนผ่านจอภาพ และช่องทางโทรคมนาคมในรูปแบบอื่น และอาจใช้สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อทาง สื่อทางวิทยุ โทรทัศน์ สื่อโสตทัศน์ การสอนสรุป/สัมมนาเสริม และการอบรมภาคปฏิบัติ เสริมประสบการณ์เป็นสื่อเสริม

การศึกษาทางไกลที่ยึดสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อหลัก (E-Learning Based Distance Education)

● รายการวิทยุ

● รายการโทรทัศน์

● ตำราทางไกล

ประชุมทางไกล

คอมพิวเตอร์

อินเทอร์เน็ต

● สื่อโสตทัศน์

● เทป/ซีดีภาพ

● เทป/ซีดีเสียง

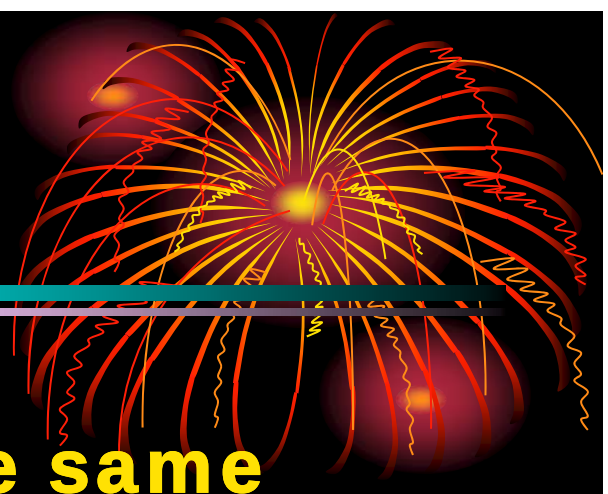
● การสอนเสริม

● การประชุมทางไกล

● แหล่งวิทยาการชุมชน

M-Learning

- ◆ **Mind Learning:**
 - ◆ **Mind and Brain are not the same thing;**
 - ◆ **Brain works as a computer memory-
Ram 128 Mb, 256 Mb, 512Mb-Used to
process information;**
 - ◆ **Mind is the true storage of information
working on-line and off-line**
 - ◆ **On-line via the Internet of the Mind**
 - ◆ **Off-line via eyes, ears, smelling,
sensing and touching**
- ◆ **Mind Learning: “Do you log on?”**

ปรัชญาสำหรับการศึกษาทางไกล

สารัตถवाद
(Essentialism)

นิรันตรवाद
(Perennialism)

ปรัชญาการศึกษา

พิพัฒนาवाद
(Progressivism)

อัตถาวาท
(Existentialism)

จิตวิทยาการเรียนรู้

กลุ่มเชื่อมโยงนิยม
(S-R Theories)

S - Stimulus

R - Response

Re - Reinforcement

กลุ่มประสบการณ์นิยม
(Field Theories/Gestalt)

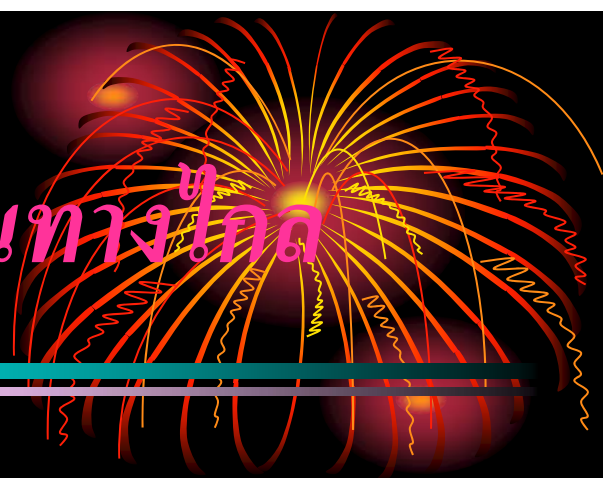

-Need to learn

-Learning by Doing

-Suitable Environment

ปัจจัยความสำเร็จของการเรียนทางไกล

- มีส่วนร่วมในการเรียน
- ได้รับคำติชมทันที
- ได้รับความสำเร็จ/ภาคภูมิใจ
- ได้เรียนรู้ไปที่ละน้อยตามลำดับขั้น

จะเรียนทางไกลให้สำเร็จได้อย่างไร?

๑. มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์-ปรารถนาที่จะเรียนให้สำเร็จ
๒. มีวินัยควบคุมตนเอง-ไม่เกียจคร้าน
ผัดวันประกันพรุ่ง
๓. การใช้เวลาศึกษาอย่างจริงจัง-กำหนดเวลา
แล้วต้องใช้เวลานั้น อย่า “เบี่ยง” ตนเอง

จะเรียนทางไกลให้สำเร็จได้อย่างไร?

๔. มีวิธีการเรียนที่ถูกต้อง-ทำตามคำแนะนำใน
เอกสารการสอน สอบถามนักศึกษารุ่นก่อนที่
เรียนได้สำเร็จแล้ว

๕. การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้าน -ทาง
กายภาพ ทางจิตภาพ และทางสังคมภาพ

จะเรียนทางไกลให้สำเร็จได้อย่างไร?

๖. การสนับสนุนจากครอบครัว-สามีนภรรยา

บุตรและบริวาร

๗. การมีคู่หู/ทีมเรียนที่ดี

๘. การทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและ

ส่งงานเพื่อ เก็บคะแนน

จะเรียนทางไกลให้สำเร็จได้อย่างไร?

๕. หากสอบไม่ผ่านหลายครั้งอาจสมัครเข้ารับ

การสอนเสริมเข้ม ณ ศูนย์วิทย์พัฒนาหรือ
ศูนย์บริการการศึกษาในต่างจังหวัด โดยไม่
บังคับ- -ไม่อนุญาตนักศึกษาที่ลงทะเบียนครั้งแรก
ในชุดวิชานั้นๆ

จะเรียนทางไกลให้สำเร็จได้อย่างไร?

๑๐. ทำแบบประเมินตนเอง

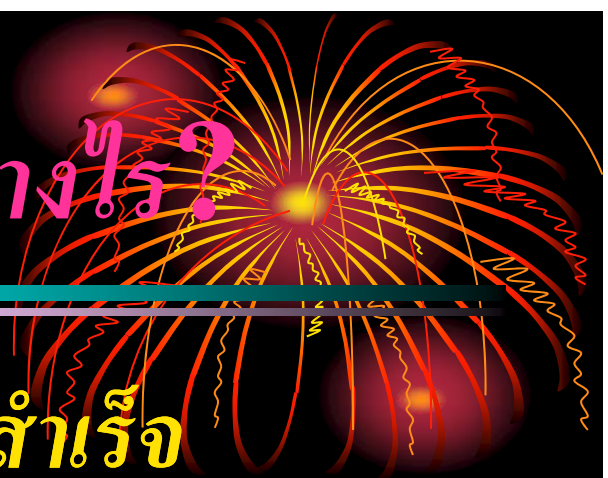
-แบบทดสอบก่อน/หลังศึกษาชุดวิชา

-แบบประเมินตนเองก่อนและหลังเรียน

ตรวจสอบกับเฉลยและดูความก้าวหน้าใน

การเรียน

จะเรียนทางไกลให้สำเร็จได้อย่างไร?

๑๑. เสาะหาหรือคิดหาแห่งความสำเร็จ

“ไม่มีอะไรที่จะสำเร็จได้โดยปราศจากความมุ่งมั่นที่จะ
เริ่มต้น ความคงเส้นคงวาที่จะดำเนินการต่อ และ
ความกระตือรือร้นที่จะทำให้สำเร็จ”

**(Nothing worthwhile can ever be
accomplished without the will to
start, consistence to continue and
enthusiasm to complete.)**

-Mr. Waite Philips

คาถาแห่งความสำเร็จ

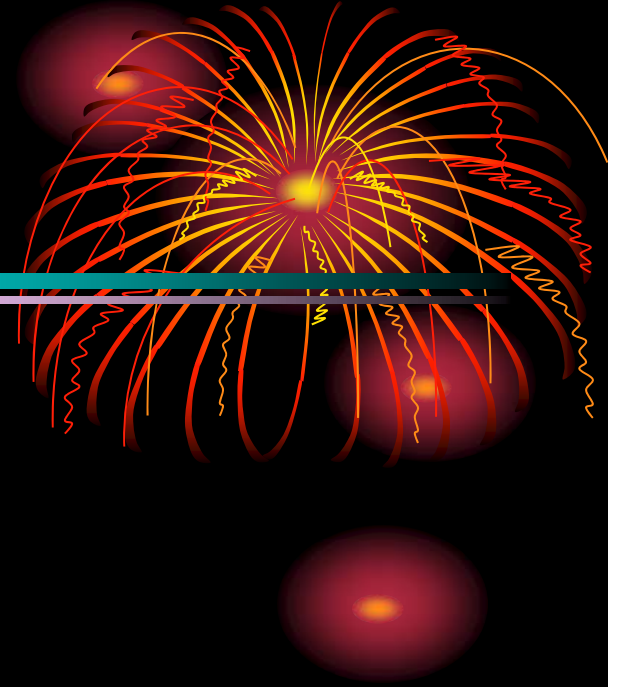

- ◆ “ปราศจากความพยายามที่ทຸร่นทຸร่าย จะหาความเป็นเลิศไม่ได้เลย”

**“No excellence without
painstaking
Efforts”**

-Mr. Waite Philips

คาถาแห่งความสำเร็จ

คาถาแห่งความสำเร็จ

